

Openbaar lichaam

Jaarstukken 2015

April 2016

Inhoudsopgave

Bestuursverslag en verplichte paragrafen	3
Economische situatie	3
Bedrijfsvoering	4
Onze diensten	4
Financiële resultaten over 2015	5
Organisatiestructuur	7
Samenvattend beeld	9
Organisatie en ontwikkelingen	10
Controlling	10
Dienstverlening 2015	10
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
Risicoparagraaf	18
Financiering	21
Kerngegevens	23
Jaarrekening 2015	24
Balans per 31 december 2015 (na resultaatsbestemming)	25
Staat van baten en lasten 2015 t.o.v. de begroting	26
Staat van baten en lasten 2015 t.o.v. 2014	27
Resultaatanalyse	28
Begrotingsrechtmatigheid	30
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	31
Toelichting op de balans	33
Toelichting op de staat van baten en lasten	44
Overige gegevens	57
Statutaire bepalingen betreffende resultaatbestemming	57
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	58

Bestuursverslag en verplichte paragrafen

Het Bestuur van het Openbaar Lichaam Kredietbank Limburg biedt hierbij zijn jaarrekening aan voor het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2015.

In dit bestuursverslag zijn ook de verplichte paragrafen opgenomen zoals deze zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording.

Economische situatie

De wereld om ons heen

Voor het eerst sinds het uitbreken van de crisis in 2008 komt de groei in 2015 uit boven de 2% (bron CPB). In 2014 was die groei nog heel bescheiden, nl. 0,2% maar in 2015 is de consumptie flink toegenomen en de verwachting is dat die dankzij de lastenverlichting van 5 miljard euro ook in 2016 met nog eens 2% zal toenemen.

Vooraf de marktsector profiteert van de toenemende vraag en de werkgelegenheid in die sector groeit dan ook gestaag. Daar tegenover staat dat de werkgelegenheid in de collectieve sector nauwelijks toeneemt, waardoor de totale afname van de werkloosheid in 2015 maar beperkt is tot 0,2%.

Het externe beeld voor Nederland is onzeker. Hoe gaat het beleid van de Europese Centrale Bank uitpakken? Gaat de wereldhandel zich herstellen? Wat gebeurt er met de olieprijs? Allemaal onzekerheden met mogelijk nog grote gevolgen voor de Nederlandse economie. Van een andere orde is de toestroom van vluchtelingen. Eind oktober 2015 was het aantal asielzoekers over 2015 opgelopen tot 47.000. Dat is 0,3% van de totale bevolking. De toename van het aantal vluchtelingen heeft vooral een grote maatschappelijke impact. Het directe economische effect is echter, zeker op korte termijn, heel beperkt.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft, in het kader van armoedeproblematiek, de opdracht gegeven twee onderzoeken uit te voeren, dat heeft geresulteerd in twee rapporten.

Het eerste rapport, *de Monitor betalingsachterstanden*, is in december 2014 gepubliceerd en geeft een kwantitatief beeld van huishoudens met betalingsachterstanden.

Het tweede rapport, *Huishoudens in de rode cijfers in 2015*, is recent gepubliceerd en geeft inzicht in de omvang, kenmerken en achtergronden van de groep huishoudens bij wie de schulden problematisch (dreigen te) worden.

Uit dit rapport blijkt dat er meer huishoudens zijn met problematische schulden, die geen formele schuldhulpverlening ontvangen. In totaal behoort 15,7% van alle Nederlandse huishoudens tot de "onzichtbare huishoudens": zij hebben risicovolle schulden of problematische schulden zonder dat zij formele schuldhulpverlening ontvangen. Er is dus nog een relatief groot reservoir van potentiële cliënten voor schuldhulpverlening.

Het rapport bevestigt een eerdere conclusie uit de Monitor betalingsachterstanden, dat er meer huishoudens zijn met achterstallige rekeningen en minder huishoudens die regelmatig rood staan of een creditcardschuld hebben. Deze uitkomsten suggereren dat huishoudens met financiële problemen minder gebruik hebben gemaakt van kredietfaciliteiten en eerder zijn gaan stoppen met het betalen van rekeningen. Eenoudergezinnen met kinderen, de lage inkomensgroepen en niet-westerse allochtonen zijn oververtegenwoordigd in de huishoudens met betalingsachterstanden.

Een andere conclusie uit het onderzoek is, dat de schuldenproblematiek groter is in bepaalde regio's. Dat geldt met name voor de regio's Rijnmond, Haaglanden, Midden-Gelderland en Zuid-Limburg.

Op 16 december 2015 is het rapport "Armoede en sociale uitsluiting 2015" van het CBS verschenen. Het rapport geeft aan dat er sprake is van een stijging van het aantal huishoudens dat langdurig een laag inkomen heeft. Een deel van de huishoudens die door de crisis aan de onderkant van de inkomensverdeling zijn beland, is hier dus (nog) niet

uitgekomen. Deze stijging gaat ook op voor het aantal kinderen in een gezin met een langdurig laag inkomen.

Bedrijfsvoering Onze diensten

Schuldhelpverlening

Ook voor 2015 is in samenwerking met onze opdrachtgevers een zo nauwkeurig mogelijke prognose afgegeven over de te verwachten dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening. Kredietbank Limburg biedt iedere opdrachtgever de mogelijkheid om naar eigen inzicht en aansluitend op het lokaal beleid de dienstverlening in te kopen.

In 2015 heeft Kredietbank Limburg 1.914 aanvragen schuldhulpverlening ontvangen. Dit is een daling van circa 12% ten opzichte van het aantal aanvragen in 2014 (2.170). In 2015 zijn in totaal 1.059 trajecten schuldregeling gestart. Ten opzichte van de begroting (DVO-afspraken) is dat een onderschrijding van 12%. Deze daling is congruent aan de lagere instroom schuldhulpverlening.

In welke mate de drie transities in het sociale domein (WMO, Participatiewet en Jeugdzorg) hieraan ten grondslag liggen is nog niet vast te stellen. De inrichting van buurt- of wijkteams krijgt steeds meer vorm waar ook een deel van de taken op het gebied van schuldhulpverlening zal worden uitgevoerd, dan wel in 2015 al is uitgevoerd.

Budgetbeheer

Budgetbeheer zorgt er voor dat eerst de vaste lasten worden betaald zodat er geen (nieuwe) achterstanden ontstaan. Budgetbeheer kan op die manier een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van afsluitingen van energie of water en het voorkomen van woningontruimingen. In 2015 is het aantal huishoudens met één van de budgetbeheervormen bij Kredietbank Limburg nagenoeg gelijk gebleven, van 2.342 pakketten in 2014 naar 2.257 pakketten in 2015. De kleine daling komt van de niet GR-gemeenten.

Beschermingsbewind

Indien een meerderjarige burger structureel op grond van lichamelijke of geestelijke beperkingen, niet meer in staat is om zijn financiële zaken te regelen, kan de kantonrechter deze burger onder beschermingsbewind stellen. Beschermingsbewind heeft het stabiliseren van de financiële situatie van de aanvrager tot doel. Daarnaast heeft het ook tot doel om nieuwe of verder oplopende achterstanden in de vaste lasten te voorkomen. Oorspronkelijk was het meerderjarigenbewind bedoeld voor gehandicapten en ouderen. Sinds 2014 is in de wetgeving inzake beschermingsbewind opgenomen dat het hebben van problematische of onoplosbare schulden als aparte grond voor onderbewindstelling geldt. In 2015 zijn er 159 dossiers gestart en 75 dossiers beëindigd. Het cliëntenbestand is gegroeid van 618 naar 702 dossiers. Al met al zien we de laatste jaren een groeiend aantal nieuwe aanvragen. Dit is ook de landelijke trend.

Sociale kredietverlening

Kredietbank Limburg verstrekt van oudsher sociale kredieten. Daarbij wordt Kredietbank Limburg beschouwd als een voorliggende voorziening voor een kwetsbare doelgroep, die op grond van wettelijke restricties met haar kredietbehoefte niet terecht kan bij de reguliere banken.

In 2015 is voor het eerst sinds een aantal jaren van daling nu nagenoeg stabilisatie opgetreden in het aantal kredietaanvragen. Het aantal toegekende kredieten is ten opzichte van het voorgaande jaar zelfs licht gestegen. Als voornaamste oorzaak is de forse instroom van statushouders (vluchtelingen) naar Nederland te benoemen. De meeste GR-gemeenten maken gebruik van een sociaal krediet via Kredietbank Limburg ten behoeve van huisvesting en woninginrichting van deze statushouders.

Klachtenafhandeling

Kredietbank Limburg handelt binnengekomen klachten af op basis van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde interne klachtenregeling.

In 2015 zijn in totaal 29 klachten ingediend. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2014, toen er 32 klachten werden ingediend. In 2013 werden 34 klachten ingediend.

Ten opzichte van het aantal aanvragen, mutaties en feitelijke handelingen, die de Kredietbank jaarlijks verwerkt, blijft dit aantal relatief gezien klein.

Van de 29 klachten in 2015 zijn er 7 gegrond en 13 ongegrond verklaard. 5 klachten zijn deels gegrond deels ongegrond verklaard en 2 klachten zijn ingetrokken. Nog 2 klachten zijn niet afgehandeld.

Indien een klacht volgens de klant niet naar tevredenheid is afgehandeld, kan hij gebruik maken van 3 externe klachtvoorzieningen. Dit is van overheidswege de Nationale ombudsman en vanuit de brancheorganisaties de Commissie Kwaliteitszorg van de NNVK en de Klachtencommissie van de Branchevereniging van Professionele Bewindvoerders en Inkomensbeheerders (BPBI).

Bij geen van deze externe instanties is in 2015 een klacht tegen Kredietbank Limburg ingediend.

Financiële resultaten over 2015

Ook in 2015 is gestuurd op het behalen van een zo goed mogelijk exploitatieresultaat. De vervanging van langdurig zieken is in 2015 zo sober mogelijk opgelost. Er is geen gebruik gemaakt van dure detacheringsconstructies. De wachttijden zijn gemiddeld niet boven de wettelijke normen uitgekomen.

Daarnaast heeft de verhuizing van het hoofdkantoor per 1 april 2014 tot een verlaging van de huisvestingslasten gezorgd.

Daartegenover staan hogere kosten op het gebied van automatisering en advisering. Dit betreft kosten als gevolg van de keuze voor een nieuwe en betere primaire applicatie Stratech Perspectief, de digitalisering post- en archieflijnen en de advisering hieromtrent.

In het verslagjaar 2015 heeft Kredietbank Limburg € 7.723.000 aan baten en € 7.447.000 aan lasten verantwoord. Hierdoor bedraagt het positieve exploitatieresultaat 2015

€ 276.000 en wordt toegevoegd aan het Eigen Vermogen. Hierdoor overschrijdt het Eigen Vermogen het weerstandsvermogen ultimo 2015 met € 264.000 hetgeen resulteert in een terugbetalingsverplichting aan de GR-gemeenten.

Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2015 ook een gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen. In totaal is dit voor de deelnemers van de GR gezamenlijk een bedrag ter grootte van € 4.000.

Bij de najaarsmanagementrapportage 2015 was het positieve exploitatieresultaat becijferd op € 245.000. Het uiteindelijke positieve resultaat komt uit op € 276.000. Het verschil ad € 31.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere uitgaven van diverse beheerslasten en bureau- en administratielasten.

Het reguliere positieve exploitatieresultaat over 2014 bedroeg € 434.000.

In hoofdlijnen zijn de volgende oorzaken aan te wijzen voor het lagere reguliere exploitatieresultaat in 2015 t.o.v. 2014:

De feitelijke bedrijfsopbrengsten (exclusief de mutatie in de voorziening) zijn in 2015 € 37.000 hoger dan in 2014.

De opbrengsten schuldhelpverlening zijn € 37.000 lager, als gevolg van de daling van de vraag naar producten door de GR-gemeenten.

De opbrengsten beschermingsbewind zijn € 107.000 hoger als gevolg van een groter aantal onder bewindgestelden. De rentemarge is daartegenover € 4.000 gedaald als gevolg van het verder krimpen van de kredietportefeuille.

De lasten zijn in 2015 met € 77.000 gestegen ten opzichte van 2014 (€ 7.447.000 resp. € 7.370.000).

De post salarissen is toegenomen met € 202.000. Naast de grotere formatie in 2015 zijn de salariskosten gestegen als gevolg van indexatie, anciënniteit en promoties naar de eindschaal. De overige personeelskosten zijn € 156.000 hoger ten opzichte van 2014. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de inhuur van een projectleider ten behoeve van de start van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech Perspectief. De huisvestingslasten zijn € 313.000 lager als gevolg van de verhuizing van het hoofdkantoor en de verhuiskosten in 2014.

De bureau- en administratielasten zijn € 172.000 hoger mede als gevolg van de start van de implementatie van Stratech Perspectief. De beheerslasten zijn € 50.000 hoger als gevolg van hogere studiekosten, reis- en verblijfkosten en accountantskosten.

De mutatie 2015 in de voorziening met betrekking tot de kredietportefeuille bedraagt € 23.000. In de jaarrekening 2008 is gestart met het treffen van een voorziening voor oninbaarheid op de kredietportefeuille van vóór 2005 in het bijzonder. Afboekingen op oninbare kredieten vormden in de laatste jaren van de Stichting Kredietbank Limburg (tot 2005) een in het oog springende post bij de verklaring van de negatieve resultaten. Om die reden is in 2008 een inschatting gemaakt van het incassorisico met betrekking tot alle kredieten, die voor 2005 zijn verstrekt. Dit resulteerde in een oninbaarheidsschatting van € 2,4 miljoen. Ter hoogte van dit bedrag is een voorziening gevormd, welk bedrag ineens ten laste van het resultaat in 2008 is gebracht. Dit had tot gevolg dat de afboekingen vanaf 2009 en volgende jaren ten laste van deze voorziening zijn gebracht en het exploitatieresultaat daardoor niet meer negatief wordt beïnvloed door deze afboekingen. Jaarlijks wordt de volledige kredietportefeuille beoordeeld op oninbaarheid hetgeen kan leiden tot mutaties in de stand van de voorziening. Met betrekking tot de financiering van de totale voorziening voor oninbaarheid is afgesproken dat alleen de daadwerkelijke afboekingen in een boekjaar in rekening worden gebracht bij de GR-gemeenten op basis van de GR-methode waarbij de side-letter van de gemeente Sittard-Geleen wordt gerespecteerd.

Het is niet vanzelfsprekend dat het gunstige exploitatieresultaat van 2015 ook in 2016 zal worden voortgezet. Tegenover een verwachte daling van de opbrengsten zullen er in 2016 nog eenmalige kosten zijn ten behoeve van de afronding van de implementatie van Stratech Perspectief. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de tijdelijke inzet van extra fte ter ondersteuning van de reguliere werkzaamheden tijdens de implementatie.

Organisatiestructuur Onze ontwikkelingen

Ontstaan wijkteams in gemeenten en Kredietbank Limburg in de keten.

Het jaar 2015 was het jaar van de transitie. Gemeenten zijn gestart met het uitvoeren van nieuwe taken in het kader van de transformatie van het sociaal domein. Er zijn sociale wijkteams, buurtteams of toegangspoorten ontstaan. Uitgangspunten daarbij zijn maatwerk en de eigen kracht van de burger. Meer preventie, een directe aanpak van de problemen van bewoners en minder beroep op de tweede lijn met als eindresultaat: effectievere hulpverlening tegen een lagere prijs. Er is een grote verscheidenheid aan sociale wijkteams en daarmee ook grote verschillen in taakhoud, samenwerking, bijbehorende mandaten en budgetten. Ketensamenwerking is bij elk wijkteam aan de orde en daarmee ook voor Kredietbank Limburg.

Bij mensen die bij een wijkteam terecht komen speelt in 80% van de gevallen financiële problematiek een belangrijke rol. Het oplossen van de financiële problemen is dan bepalend voor de voortgang en mogelijkheden van de rest van het traject. De Transitiecommissie Sociaal domein adviseert dan ook om kennis van schuldsanering en bijzondere bijstand stevig te verankeren in of dicht bij een sociaal wijkteam. Als gedegen specialist met een integrale blik heeft Kredietbank Limburg in 2015 zijn plek in de keten verder verankerd. Kredietbank Limburg werkt in regioteams. Multidisciplinaire teams waarbij de klant en niet het werkproces centraal staat. Hierdoor kan er makkelijk contact gelegd worden in de keten. De gesprekken met klanten zijn ook in 2015 dicht bij de klant gevoerd, bij de wijkteams, ketenpartners, in buurtcentra of bij de gemeente. Open inloopspreekuren en deelname aan multidisciplinaire overleggen hebben de banden in de keten nog verder verstevigd.

Budgetbeheer maatwerk als alternatief van bewindvoering.

Er heeft in Nederland de laatste jaren een explosieve stijging plaatsgevonden van het aantal onder bewindstellingen. Als antwoord hierop heeft Kredietbank Limburg Budgetbeheer Maatwerk ontwikkeld. Budgetbeheer Maatwerk (BBR Maatwerk) is activerende financiële ondersteuning als alternatief voor beschermingsbewind. Budgetbeheer Maatwerk is een vernieuwend initiatief in de vorm van een pilot van een jaar. Door middel van screening aan de voorkant enerzijds en begeleiding naar zelfredzaamheid bij het inkomensbeheer anderzijds krijgt de gemeente de regie over haar budget weer terug. Tijdens de eerste helft van de pilotperiode zullen de cliënten die zich bij de KBL aanmelden voor bewindvoering gescreend worden. Aan de hand van de screening zal worden bepaald of de cliënt echt in aanmerking komt voor bewindvoering of dat hij geholpen kan worden met een alternatief product namelijk BBR Maatwerk. BBR Maatwerk is gericht op het bieden van een goede ondersteuning bij het beheren van inkomsten en uitgaven in combinatie met begeleiding gericht op zelfredzaamheid en uitstroom. De pilot Budgetbeheer Maatwerk is gestart aan het einde van 2015 en zal in 2016 verder vorm krijgen.

ICT: Kiezen voor een nieuw primair systeem, een nieuwe website en volledige digitalisatie

In 2015 hebben de automatisering en de noodzakelijke vernieuwingen op dit gebied een belangrijke rol gespeeld. Na eerdere fundamentele vernieuwingen in de voorafgaande jaren konden er in 2015 belangrijke en noodzakelijke vervolgstappen gezet worden. In 2015 is het werkproces binnen Kredietbank Limburg bijna geheel gedigitaliseerd. Een belangrijke mijlpaal. Een andere belangrijke ontwikkeling betrof de primaire applicatie van Kredietbank

Limburg. De huidige primaire applicatie is sterk verouderd en vernieuwing is noodzakelijk. Na gedegen onderzoek is er in de zomer gekozen voor een nieuwe primaire applicatie, namelijk "Perspectief" van software leverancier Stratech. Met name de mogelijkheden voor aansluiting in de keten, de flexibiliteit, de uitgebreide managementinformatie en de toekomstgerichtheid van het systeem waren redenen om voor deze nieuwe leverancier te kiezen. De keuze en het implementatietraject hebben in intensieve samenwerking met de Gemeentelijke Kredietbank Assen plaatsgevonden. De tweede helft van 2015 is er hard gewerkt aan het in kaart brengen van alle werkprocessen en het inrichten van het systeem. In eerste instantie is getracht om de nieuwe applicatie op 1 januari 2016 live te laten gaan. Dit was een ambitieus streven ingegeven door de voordelen van een overgang aan het einde van het boekjaar. Tegen het einde van 2015 bleek dat het beter was om de livegang halverwege 2016 te laten plaatsvinden. Er is hierbij gekozen voor kwaliteit en het minimaliseren van risico's. Verandering in de automatisering is ingrijpend voor alle medewerkers. Een mooie mijlpaal in 2015 was het in de lucht gaan van een moderne nieuwe website van Kredietbank Limburg. Via www.kredietbanklimburg.nl kunnen klant en ketenpartner laagdrempelig alle benodigde informatie vinden. De website is aangekleed met foto's uit al onze GR-gemeenten.

Ziekteverzuim

Ultimo 2015 bedroeg het voortschrijdend jaargemiddelde ziekteverzuim bij Kredietbank Limburg 3,42%. Ultimo 2014 bedroeg dit percentage nog 3,94%. Dit is een mooi cijfer, ook in het licht van de meest recente landelijke ziekteverzuimpercentages zijnde 4,9% voor gemeenteambtenaren en 3,8% voor alle werknemers in Nederland.

Samenvattend beeld

Kredietbank Limburg sluit 2015 af met een positief exploitatieresultaat van € 276.000. Dat is een mooi resultaat en ligt nog € 31.000 boven het verwachte resultaat op basis van de managementrapportage najaar 2015. Het resultaat is positief ondanks dat bij de GR-gemeenten sprake is van een onderbenutting. De niet-GR gemeenten namen echter meer producten af, waardoor per saldo toch nog sprake is van hogere opbrengsten schuldhelpverlening.

Aan de lastenkant springen de lagere huisvestingslasten in het oog maar daartegenover staan hogere bureau- en administratielasten in verband met de voorbereiding van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie.

Ook in niet-financiële zin stemt 2015 tot tevredenheid. Er is hard gewerkt aan innovatie met betrekking tot nieuwe producten zoals Budgetbeheer Maatwerk. Er is geïnvesteerd in verdere verankering in de keten en de inzet van vrijwilligers, met extra aandacht voor de behoeften van de opdrachtgevers en wijkteams. De behoeften van de klant zijn daarbij niet uit het oog verloren. In het tweede deel van 2015 is gestart met de implementatie van de nieuwe primaire applicatie. In dat licht zijn alle werkprocessen onder de loep genomen. Waar nodig zijn de processen verbeterd en geüniformeerd. Dit zal een vervolg krijgen in de eerste helft van 2016.

Tot slot heeft het bestuur eind 2015 de "Speerpuntennota 2016 – 2018 Kredietbank Limburg" vastgesteld. Deze nota beschrijft de ontwikkelingen om ons heen en benoemt de speerpunten voor Kredietbank Limburg. Want veranderen gebeurt vandaag en Kredietbank Limburg verandert mee.

Samengevat kan Kredietbank Limburg terugkijken op een zeer positief verlopen jaar. Het bestuur spreekt dan ook haar waardering uit voor de inzet en flexibiliteit van onze medewerkers.

Geleen, april 2016

Dhr. P.M.A. van Zutphen
Voorzitter Kredietbank Limburg

Organisatie en ontwikkelingen

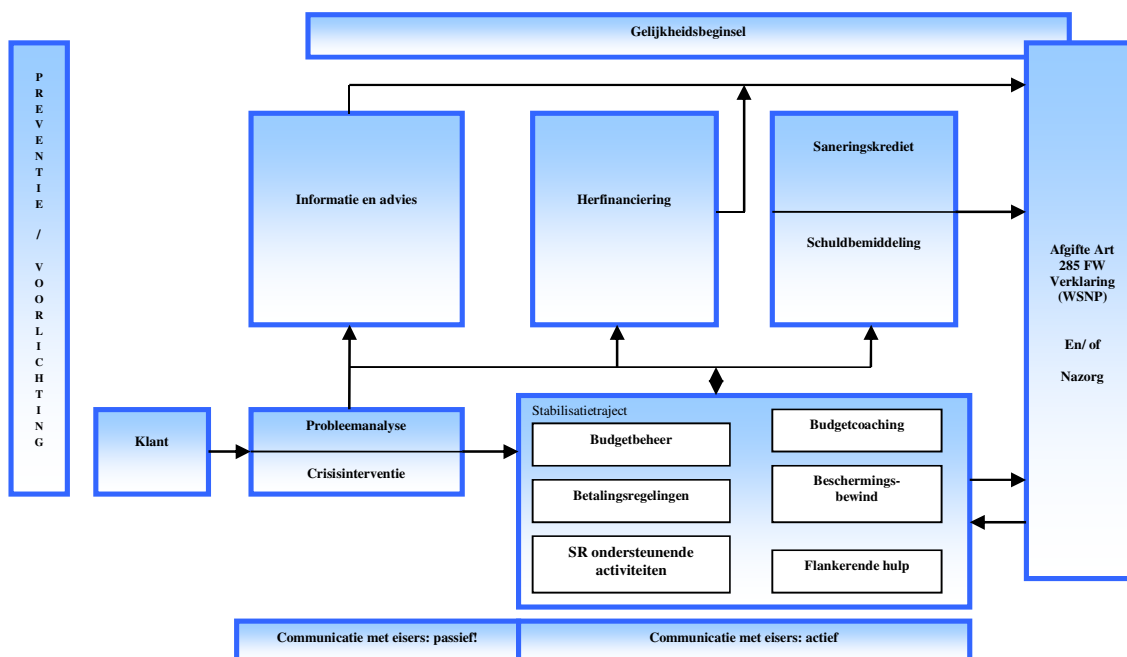
Controlling

Op basis van de realisatie van 2013, de dienstverleningsovereenkomsten 2014 en de verwachte ontwikkelingen voor 2015 is de begroting 2015 inclusief de meerjarenbegrotingen 2016 en 2017 opgesteld. In juni 2014 is deze begroting door het Algemeen Bestuur van Kredietbank Limburg vastgesteld. De ontwikkelingen ten opzichte van de begroting zijn in de voorjaars- en de najaarsmanagementrapportage 2015 aan het Dagelijks Bestuur bekend gemaakt.

Dienstverlening 2015

Schuldhulpverlening

Voor de uitvoering van de schuldhulpverlening vormt onderstaand schema nog steeds de basis waarbij KBL de klant centraal stelt en de opdrachtgevers zo veel mogelijk ontzorgt.

In de schuldhulpverlening gaat het al lang niet meer alleen om het oplossen van schulden. Het gaat om het organiseren van financiële stabiliteit en het vergroten van de zelfredzaamheid, het wegnemen van belemmeringen om participatie en werk mogelijk te maken.

Om duurzame oplossingen te vinden zetten we in op het leggen van verbindingen in de netwerken. Niet alleen binnen de professionele netwerken maar we zetten vooral ook in op de klant in zijn eigen sociale netwerk.

In Sittard-Geleen heeft Kredietbank Limburg in 2015 een pilot budgetcoaching samen met het Participatiehuis gedraaid. De coaching is gericht op het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het verminderen van een aantal belemmeringen om te kunnen werken aan participatie. Hoewel het aantal deelnemers uiteindelijk lager lag dan we hadden

geprognosticeerd, blijkt de budgetcoaching wel te leiden tot het aanpakken van een aantal belemmeringen om te participeren en het vergroten van het zelfvertrouwen. Naast dit project wordt in Sittard-Geleen veel energie gestoken in de preventieactiviteiten in het middelbaar onderwijs en bijvoorbeeld de 'Week van het Geld'. Door het leggen van verbindingen tussen de organisaties in het werkveld rondom jongeren, waaronder de Kredietbank, wordt er extra aandacht gevraagd voor deze doelgroep. In Sittard-Geleen wordt ook voorlichting en training gegeven aan andere organisaties, zowel professionele organisaties als vrijwilligersorganisaties.

In Brunssum is samen met CMWW in het najaar 2015 gestart met het inzetten van vrijwilligers in het hele schuldhulpverleningsproces. Vrijwilligers blijven verbonden aan een klant als deze overgedragen wordt aan de Kredietbank. In het najaar heeft de eerste groep vrijwilligers een training en een meeloop dag gevolgd bij de Kredietbank, om vervolgens ook een training sociale netwerk strategieën te volgen bij het CMWW. Door het creëren van dit soort verbindingen en de inzet van vrijwilligers in het gehele traject hopen we in 2016 een kortere doorlooptijd te realiseren.

Voor de start van een schuldhulpverleningstraject in Kerkrade wordt nog steeds gebruik gemaakt van het QuickScangesprek. Dit is een laagdrempelige voorziening waarbij cliënt op zeer korte termijn een gesprek heeft met een maatschappelijk werker en een casemanager van de Kredietbank. Deze werkwijze zorgt ervoor dat cliënten goed voorbereid aan een traject voor het regelen van schulden beginnen. De uitval in een vervoltraject is tot bijna nul gereduceerd. Ook is een medewerker Budgetbeheer 1 dag per week op het Activerium (vm. Werkplein) in Kerkrade aanwezig, waarmee een impuls wordt gegeven aan de samenwerking in de keten.

Voor inwoners uit Heerlen start de schuldhulpverlening bij het Bureau Schuldhulpverlening (BSV) van de gemeente. De casemanager van het BSV stelt een diagnose en draagt in geval van problematische schulden het dossier warm over aan de KBL. Regelmatig vindt er overleg plaats tussen de casemanagers van BSV en KBL en is ook de afdeling Budgetbeheer van KBL vertegenwoordigd bij die overleggen. Gesprekken met cliënt vinden vooral plaats in de Luciushof aan de Putgraaf in Heerlen.

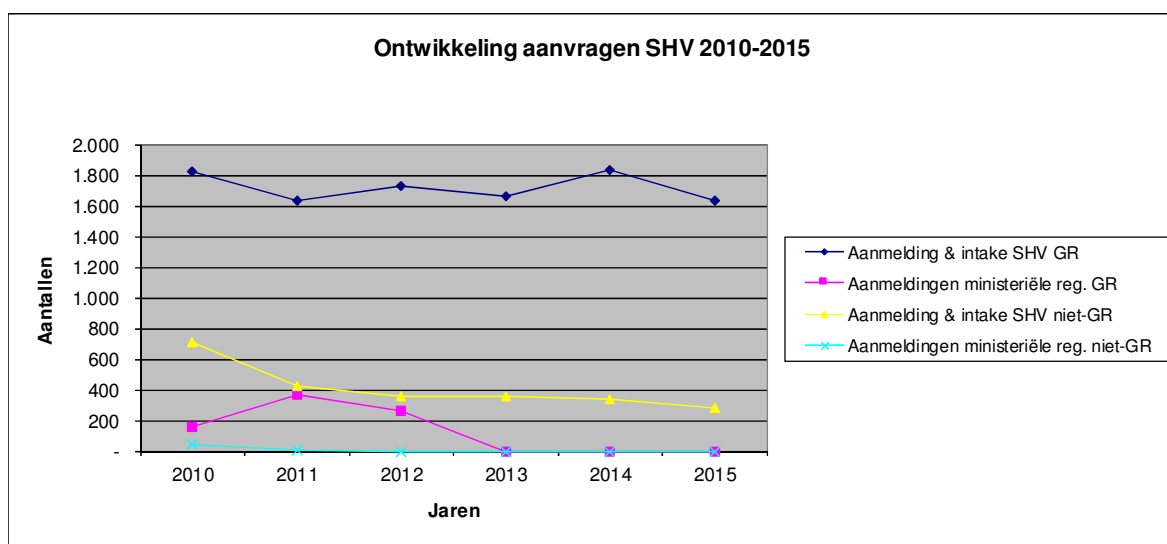
In Maastricht wordt al vanaf 2014 gebruik gemaakt van de screeningsmethode Mesis. Iedere nieuw aangemelde cliënt wordt onderworpen aan een onderzoek op basis waarvan een klantprofiel ontstaat. Dit geeft, samen met het screeningsgesprek wat hier direct op volgt, een beeld van de cliënt met betrekking tot diens (financiële) vaardigheden, houding, motivatie en mogelijkheden tot ondersteuning vanuit de omgeving. De scores op deze gebieden worden gepresenteerd in een rapport dat als uitgangspunt dient voor de vervolgroute, hetgeen in het daaropvolgend gesprek samen met de cliënt wordt bepaald. In 2015 is deze methodiek verder doorontwikkeld en verder gewerkt aan het leveren van maatwerk.

Onderstaand een overzicht en grafiek van de aantallen aanmeldingen van 2010 tot en met 2015:

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
GR	Aanmelding & intake SHV GR	1.821	1.635	1.732	1.658	1.833	1.634
	Aanmeldingen ministeriële reg. GR	154	367	262	-	-	-
Niet-GR	Aanmelding & intake SHV niet-GR	711	424	354	356	337	280
	Aanmeldingen ministeriële reg. niet-GR	39	9	-	-	-	-
Totaal	Aanmelding & intake SHV	2.532	2.059	2.086	2.014	2.170	1.914
	Aanmeldingen ministeriële reg.	193	376	262	-	-	-
Totaal aanmeldingen GR en niet-GR		2.725	2.435	2.348	2.014	2.170	1.914

In 2015 heeft Kredietbank Limburg 1.914 aanvragen schuldhulpverlening ontvangen. Daarvan waren er 1.634 uit GR-gemeenten en 280 van gemeenten die niet deelnemen aan

de GR. Dit is een daling van circa 12% ten opzichte van het aantal aanvragen in 2014 (2.170). De oorzaak voor deze daling is nog niet met zekerheid te duiden. Het ontstaan van de wijkteams zou een oorzaak hiervan kunnen zijn. Met de drie transities in het sociaal domein wordt ook de positie van de KBL in een aantal gemeenten anders. Een aantal taken die eerst door de KBL werden uitgevoerd, zullen worden overgenomen door sociale buurt- of wijkteams en deze teams vormen de poort naar schuldhulpverlening. Opdrachtgevers kiezen er gerichter voor om onderdelen van schuldhulpverlening uit te besteden aan een gespecialiseerde partij of deze zelf uit te voeren. KBL wordt daarbij vaker ingezet voor alleen de uitvoering van de schuldregeling. Dat impliceert een daling van de instroom schuldhulpverlening, maar met een goed werkend voorportaal ook minder uitval in de fase van het stabiliseren en completeren.

Preventie & Projecten

In het kader van Preventie & Projecten hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden. Denk hierbij aan de cursussen Rondkomen met Inkomen en de cursussen Financiële Planning.

Voor de gemeente Brunssum zijn een tweetal maatwerk projecten vormgegeven. Dit betrof workshops op scholen. Voor de gemeente Kerkrade is een workshop uitgevoerd en voor de gemeente Sittard-Geleen is verder uitvoering gegeven aan het scholenproject en het project participatiehuis.

Sociale kredietverlening en kredietbeheer

Het aantal kredietaanvragen is in 2015 afgenomen tot een kleine 1.400. Toch is een kentering zichtbaar ten opzichte van voorgaande jaren. Het aantal toegekende kredieten is zelfs licht gestegen.

De voornaamste reden hiervoor is de forse instroom van statushouders (vluchtelingen) naar Nederland. De meeste GR-gemeenten maken gebruik van een sociaal krediet via Kredietbank Limburg ten behoeve van huisvesting en woninginrichting van deze statushouders.

De vastgestelde criteria met betrekking tot verantwoorde kredietverlening zijn net zoals in voorgaande jaren ook in 2015 gehanteerd. Maatwerk in combinatie met sociaal

maatschappelijk verantwoorde kredietverlening is daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Het kredietrisico wordt tot een minimum beperkt. Ten aanzien van kredietbeheer wordt gewerkt met een proactief incassobeleid. De gedragscode Sociale Kredietverlening en Kredietbeheer van de branchevereniging Nvvk is hierbij leidend. Het uitgangspunt is vroegsignalering waarbij een persoonlijke aanpak moet leiden tot het voorkomen van hoge betalingsachterstanden. Deze werkwijze heeft reeds geleid tot een aantoonbare vermindering van de achterstallige kredieten, zowel in aantal als in geld.

In onderstaande tabel worden enkele gegevens met betrekking tot kredietverlening weergegeven. De post toekenningen bevat zowel herfinancieringen als ook saneringskredieten:

Aanvragen kredietverlening	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal aanvragen	1.911	1.654	1.580	1.407	1.378
Aantal afwijzingen	992	883	752	719	576
Aantal intrekkingen	211	262	176	235	181
Aantal toekenningen	710	547	568	584	629

Uitstaand saldo kredieten	2011	2012	2013	2014	2015
Uitstaand saldo ultimo jaar	6,7 mln.	5,5 mln.	4,7 mln.	4,1 mln.	4,1 mln.

Schuldregeling

In 2015 zijn in totaal 1.059 trajecten schuldregeling gestart. Ten opzichte van de begroting (DVO-afspraken) is dat een onderschrijding van 12%. Deze daling is congruent aan de lagere instroom schuldhelpverlening.

In absolute zin zijn er in 2015 801 trajecten beëindigd vanwege onvoldoende medewerking van schuldeisers. In die gevallen kan de klant een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp). KBL adviseert, stimuleert en activeert de schuldenaar deze stap te zetten. Kredietbank Limburg laat het belang van de klant voor een schuldenvrije toekomst prevaleren als dit binnen de mogelijkheden behoort. Op deze manier komt er een schuldenvrij perspectief waardoor het genereren van meer inkomen weer loont en de uitstroom WWB en maatschappelijke participatie wordt bevorderd.

Wsnp-verklaringen

Onderstaand een overzicht van de afgifte Wsnp-verklaringen in 2015:

Afgifte Wsnp-verklaringen 2015				2014
	GR	Niet GR	Totaal	Totaal
Met minnelijk traject	630	127	757	770
Zonder minnelijk traject	10	3	13	29
Totalen	640	130	770	799

In 2015 zijn 770 Wsnp-verzoekschriften door KBL afgegeven. Het aandeel verzoekschriften zonder dat er een minnelijk traject bij KBL, is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2015 zijn 13 Wsnp-verzoekschriften afgegeven zonder een minnelijk traject bij KBL, waarvan 12 voor bedrijven (met een rechtsvorm van een natuurlijk persoon).

Budgetbeheer

Kredietbank Limburg beheert voor circa 2.300 huishoudens hun budget. Klanten die zelf tijdelijk niet in staat zijn om hun financiën te beheren, worden met behulp van een vorm van budgetbeheer ondersteund. Budgetbeheer wordt ingezet tijdens de schuldregeling, maar ook preventief of als nazorg.

Het voldoen van de betalingsverplichtingen is geen doel op zich. Budgetbeheer gaat veel meer om het wegnemen van belemmeringen waardoor mensen onvoldoende kunnen participeren. Het ondersteunen in het voeren van een gezonde financiële huishouding en het vergroten van het financieel bewustzijn voorkomt de toestroom naar langdurige, duurdere en ingrijpende bewindvoeringstrajecten.

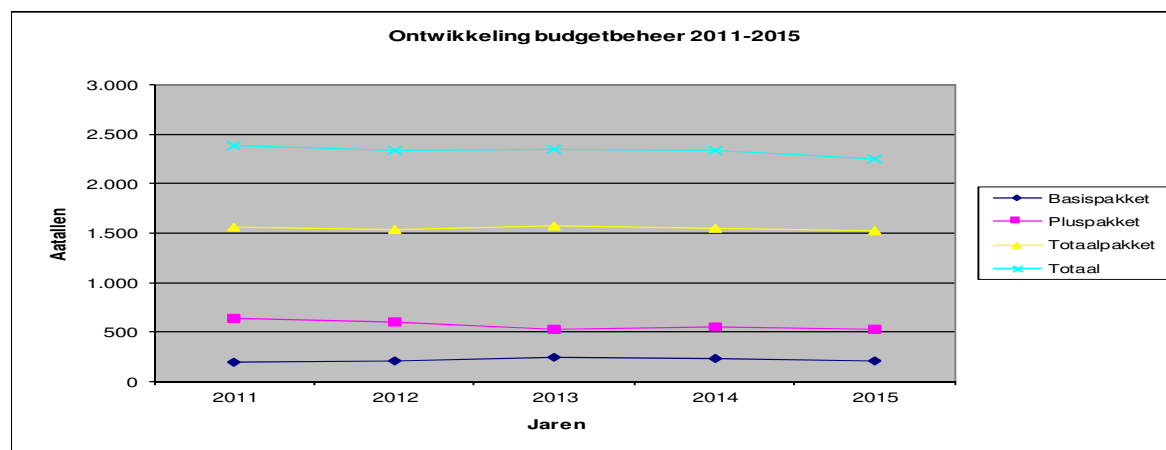
Budgetbeheer zorgt er voor dat eerst de vaste lasten worden betaald zodat er geen (nieuwe) achterstanden ontstaan. Budgetbeheer kan op die manier een belangrijke rol spelen bij het voorkomen van afsluitingen van energie of water en het voorkomen van woningontruimingen.

In 2015 is het aantal huishoudens met één van de budgetbeheervormen bij Kredietbank Limburg nagenoeg gelijk gebleven. Een kleine daling is te zien bij de niet GR-gemeenten. Een deel van de klanten blijft budgetbeheer aanhouden om financiële problemen te voorkomen, zelfs als dat betekent dat ze de kosten zelf moeten gaan betalen.

In Landgraaf heeft in 2015 een budgetbeheerder iedere week op locatie een spreekuur gehouden voor de cliënten en de medewerkers van de maatschappelijk werk organisatie Welsun. Dit zal vanwege de ervaren meerwaarde ook in 2016 gecontinueerd worden.

Onderstaand is een overzicht en een grafiek weergegeven van de verdeling naar de verschillende budgetbeheerpakketten vanaf 2011:

Verdeling budgetbeheerrekeningen					
	2011	2012	2013	2014	2015
Basispakket	190	205	245	238	206
Pluspakket	636	599	531	549	523
Totaalpakket	1.559	1.537	1.579	1.555	1.528
Totaal	2.385	2.341	2.355	2.342	2.257

Bewindvoering Limburg

Indien een meerderjarige burger structureel, op grond van lichamelijke of geestelijke beperkingen, niet meer in staat is om zijn financiële zaken te regelen, kan de kantonrechter deze burger onder beschermingsbewind stellen. Beschermingsbewind heeft het stabiliseren van de financiële situatie van de aanvrager tot doel. Daarnaast heeft het ook tot doel om nieuwe of verder oplopende achterstanden in de vaste lasten te voorkomen. Oorspronkelijk was het meerderjarigenbewind bedoeld voor gehandicapten en ouderen. Bewindvoering wordt echter steeds meer het laatste vangnet voor burgers die structureel niet in staat blijken om zorg te dragen voor hun eigen financiële administratie.

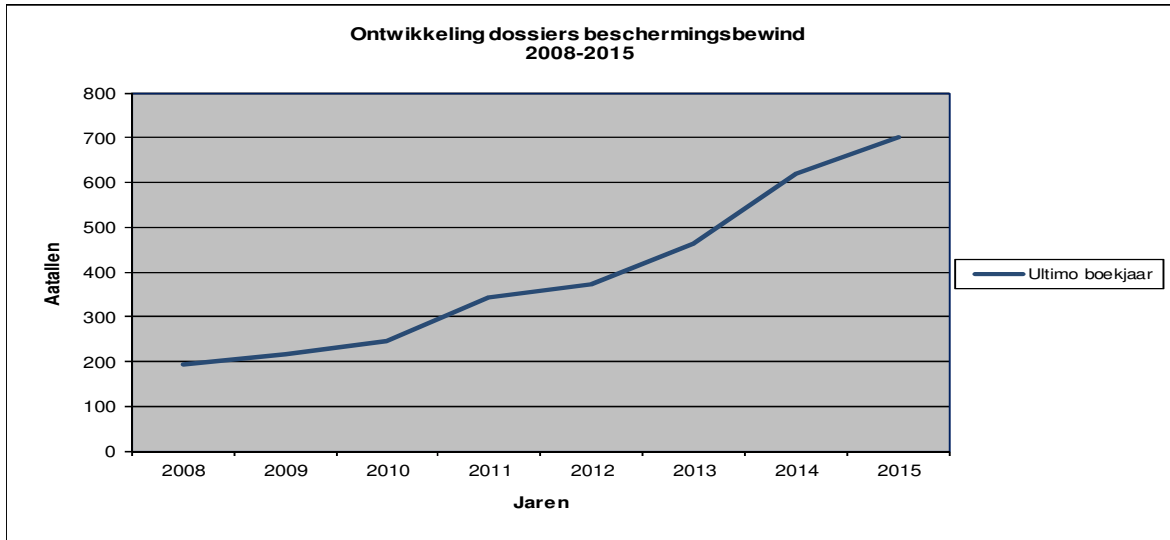
Sinds 2014 is in de wetgeving inzake beschermingsbewind opgenomen dat het hebben van problematische of onoplosbare schulden als aparte grond voor onderbewindstelling geldt. Daarnaast is de mogelijke kring van verzoekers (dat is de persoon of het orgaan die beschermingsbewind voor een burger mag aanvragen) uitgebreid.

Inmiddels is bij circa 75% van de mensen die bij Kredietbank Limburg onder bewind staan sprake van schuldenproblematiek. Naar verwachting zal dit percentage verder stijgen. Als antwoord hierop heeft Kredietbank Limburg Budgetbeheer Maatwerk ontwikkeld. Budgetbeheer Maatwerk (BBR Maatwerk) is activerende financiële ondersteuning als alternatief voor beschermingsbewind. Budgetbeheer Maatwerk is een vernieuwend initiatief in de vorm van een pilot van een jaar. Door middel van screening aan de voorkant enerzijds en begeleiding naar zelfredzaamheid bij het inkomensbeheer anderzijds krijgt de gemeente de regie over haar budget weer terug. Tijdens de eerste helft van de pilotperiode zullen de cliënten die zich bij de KBL aanmelden voor bewindvoering gescreend worden. Aan de hand van de screening zal worden bepaald of de cliënt echt in aanmerking komt voor bewindvoering of dat hij geholpen kan worden met een alternatief product namelijk BBR Maatwerk. BBR Maatwerk is gericht op het bieden van een goede ondersteuning bij het beheren van inkomsten en uitgaven in combinatie met begeleiding gericht op zelfredzaamheid en uitstroom. De pilot Budgetbeheer Maatwerk is gestart aan het einde van 2015 en zal in 2016 verder vorm krijgen.

In 2015 zijn er 159 dossiers gestart en 75 dossiers beëindigd. Het cliëntenbestand is gegroeid van 618 naar 702 dossiers. Al met al zien we de laatste jaren een groeiend aantal nieuwe aanvragen.

Onderstaand is een overzicht van de ontwikkeling van de dossiers beschermingsbewind:

Ontwikkeling dossiers beschermingsbewind					
	2011	2012	2013	2014	2015
Begin boekjaar	246	342	371	462	618
Gestart	117	71	126	198	159
Beëindigd	21	42	35	42	75
Ultimo boekjaar	342	371	462	618	702

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder weerstandscapaciteit verstaan de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten beschikken om niet begrote kosten te dekken.

De weerstandscapaciteit bestaat uit vier componenten:

- Het eigen vermogen
- De voorzieningen
- De onbenutte belastingcapaciteit
- De ruimte op de begroting

Voor Kredietbank Limburg betekent dit concreet dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan het eigen vermogen, zoals dit op de balans wordt vermeld.

Het begrip risico wordt gedefinieerd als het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en externe omstandigheden, dan wel als gebeurtenissen waarvan de kans bestaat dat ze optreden en negatieve gevolgen met zich mee kunnen brengen.

Het gaat daarbij om de volgende risico's:

- Risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, omdat het niet mogelijk is een redelijke schatting van het bedrag van de schade of het verlies te maken;
- Risico's die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen.

Conform de statuten van de GR dient door het Algemeen Bestuur het maximale weerstandsvermogen (Eigen vermogen) te worden vastgesteld. Het betreffende artikel 30 lid 3 luidt als volgt:

Indien en voor zover de in het vorig lid bedoelde reserverekening een door het algemeen bestuur te bepalen bedrag overschrijdt, wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld uitgekeerd aan de gemeenten op de basis, vermeld in lid 5.

Dit betekent concreet dat, indien het eigen vermogen een bepaalde hoogte overschrijdt, het meerdere wordt uitgekeerd aan de GR-deelnemers cf. de GR-methode.

Ten behoeve van de begroting 2015 is door Kredietbank Limburg een risico inventarisatie opgesteld. De samenvatting van de uitkomsten hiervan wordt in onderstaande risicoparagraaf beschreven waarnaar wij verwijzen.

Deze risico inventarisatie resulteert in een totaalbedrag van financiële risico's ad € 1.065.000 en rechtvaardigt o.i. een weerstandsvermogen dat gelijk is aan 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening), zoals besloten tijdens de Bestuursvergadering d.d. 19 januari 2012.

Voor 2015 resulteert deze methodiek in een weerstandsvermogen ad € 445.000.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2015 € 710.000 zodat er over 2015 een terugbetalingsverplichting is conform de statuten van de GR artikel 30 lid 3b ter grootte van € 264.000.

Risicoparagraaf

Onderstaand wordt in beknopte vorm de risico inventarisatie van Kredietbank Limburg weergegeven met daarbij een inschatting van de mogelijke (financiële) consequenties. Gelukkig heeft geen van de genoemde risico's zich in het afgelopen jaar in ernstige mate voorgedaan. In dit jaarverslag kunt u in de toelichting op de baten en lasten lezen, hoe de verschillende posten zich ontwikkeld hebben in 2015 en hoe hierop gestuurd is als dat noodzakelijk was.

1. Bezuinigingen

Het nog verder terugbrengen van overheidsgelden ten behoeve van gemeenten kan ertoe leiden dat gemeenten minder geld beschikbaar (kunnen) stellen voor schuldhulpverlening.

Dit risico heeft zich in 2015 niet voorgedaan.

2. Onderbesteding Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)

Het achterblijven van de bestedingen van opdrachtgevers in vergelijking met de afspraken zoals die zijn gemaakt in de dienstverleningsovereenkomsten.

Om de bovenstaande risico's deels te ondervangen is het afsprakenkader rondom fluctuaties in de afname van dienstverlening van Kredietbank Limburg aangescherpt. Dit betekent een maximale afwijking van 10% van de realisatie ten opzichte van de dienstverleningsovereenkomst.

Het risico van de onderbesteding van de dienstverleningsovereenkomst heeft zich in beperkte mate voorgedaan in 2015 met name in de GR-gemeenten. De gevolgen hiervan zijn ondervangen door een hogere instroom vanuit de niet GR-gemeenten en een hoger aantal onder bewindgestelden in combinatie met lagere kosten voor bijvoorbeeld huisvesting.

3. Flexibele schil van medewerkers in relatie tot ontsluitkeringen

Van de organisatie wordt gevraagd flexibel om te gaan met de fluctuerende vraag naar dienstverlening van de opdrachtgevers. Daarom is het in stand houden van een flexibele schil van medewerkers noodzakelijk. Het werken met jaarcontracten en het aansluitend niet meer verlengen daarvan kan leiden tot ontsluitkeringen. Kredietbank Limburg betaalt deze uitkeringen zelf omdat ze eigen risicodragers is.

Het inhuren van medewerkers via uitzend- en detacheringbureaus of via een zgn. payrollconstructie resulteert direct in meer kosten.

Kredietbank Limburg beperkt bovengenoemde risico's door het optimaal afstemmen van de formatie op de gevraagde dienstverlening. Maandelijks wordt de benodigde formatie bewaakt en waar nodig bijgestuurd. Onderlinge uitwisseling van formatie bij over- of onderbezetting tussen de regio's wordt ook toegepast.

Dit risico heeft zich in beperkte mate voorgedaan in 2015. Er is minder dan verwacht gebruik gemaakt van een ontsluitkering. De meeste medewerkers van wie het contract niet is omgezet naar een vast dienstverband hebben binnen korte tijd en nieuwe betaalde baan gevonden.

4. Oplopend ziekteverzuim

Ziekteverzuim omvat zowel werk gerelateerd als niet-werk gerelateerd ziekteverzuim. Met name kortdurend frequent ziekteverzuim en werk gerelateerd ziekteverzuim zijn te beïnvloeden. Hiervoor hanteert Kredietbank Limburg het principe van "ziekteverzuim in eigen regie". In samenwerking met de bedrijfsarts wordt door de managers getracht de

oorzaak van het ziekteverzuim te achterhalen en de re-integratie van medewerkers zo zorgvuldig en snel mogelijk te laten verlopen. Ondanks deze inspanning kan het ziekteverzuim als gevolg van werkdruk en veranderingen in het werkproces en de omgeving, stijgen. Vanzelfsprekend wordt er nadrukkelijk gestuurd op het voorkomen van ziekteverzuim. Naast de vormen van beïnvloedbaar ziekteverzuim is er ook sprake van langdurig niet beïnvloedbaar ziekteverzuim, bijvoorbeeld als gevolg van een ziekte. Met name dit laatste ziekteverzuim moet worden opgevangen door middel van externe inhuur.

Dit risico heeft zich in 2015 niet voorgedaan. Er was in 2015 sprake van een laag ziekteverzuim.

5. Concurrentie

Niet-GR opdrachtgevers kunnen, gedwongen door een aanbestedingsproces, kiezen voor een andere aanbieder dan Kredietbank Limburg als uitvoerder voor de schuldhulpverlening. Het risico van meer aanbestedingen door de huidige niet-GR opdrachtgevers is niet denkbeeldig waardoor de omzet van niet-GR gemeenten verder kan afnemen.

Door maatwerk en het verder optimaliseren van de dienstverlening wordt het risico beperkt dat gekozen wordt voor een andere uitvoerder. Daarnaast wordt er actief gezocht naar nieuwe opdrachtgevers.

Dit risico heeft zich in 2015 niet voorgedaan.

6. Inklinken van de kredietportefeuille

De kredietportefeuille wordt al jaren gestaag kleiner, wat resulteert in lagere renteopbrengsten.

Dit risico heeft zich in 2015 in mindere mate voorgedaan. Vanaf medio 2015 is er zelfs sprake van een lichte stijging van de kredietportefeuille.

Aan opdrachtgevers wordt geadviseerd meer saneringskredieten te laten verstrekken als instrument van schuldhulpverlening als dit voor de klant het beste alternatief is. Hierdoor wordt het risico van verder inklinken van de kredietportefeuille verkleind maar bovenal worden klanten hierdoor nog beter geholpen.

7. Rente risico's

De onrust op de financiële markten kan resulteren in een rentestijging. De kans dat de huidige historisch lage rentepercentages op termijn zullen gaan stijgen is aanwezig.

Het risico is beperkt omdat begin januari 2015 de laatste 3-jarige geldlening van de BNG is afgelost. Het risico bestaat dan wel nog voor het saldo van de rekening-courant.

8. Afboekingen oninbare kredieten

Een telkens terugkerende factor in de negatieve resultaten betroffen de afboekingen op de uitstaande kredietportefeuille. Door het treffen van een voorziening voor oninbare kredieten belasten de afboekingen niet direct het exploitatieresultaat.

Het verstrekken- en incassobeleid is aangescherpt zodat noodzakelijke afboekingen van kredieten tot een minimum worden beperkt.

9. Aansprakelijkheidsrisico's

De aansprakelijkheidsrisico's, voor zover alle risico's bekend zijn, worden grotendeels afgedekt door de bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen.

In onderstaande tabel zijn de mogelijke financiële consequenties weergegeven van de hierboven beschreven risico's:

Risico	Maximaal fin. gevolgen	Kans	Perc.	Financieel risico
1 Bezuinigingen	750.000	Hoog	75%	563.000
2 Onderbesteding DVO's	500.000	Laag	25%	125.000
3 Flexibele schil	60.000	Hoog	75%	45.000
4 Oplopend ziekteverzuim	80.000	Middel	50%	40.000
5 Concurrentie	500.000	Middel	50%	250.000
6 Inklinken van de kred.portefeuille	45.000	Hoog	75%	34.000
7 Rentrisico's	10.000	Hoog	75%	8.000
8 Afboekingen oninbare kredieten	-			-
9 Aansprakelijkheidsrisico's	-			-
	1.945.000			1.065.000

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat de som van de potentiële financiële risico's € 1.065.000 bedraagt. Deze inschatting dient ter onderbouwing van het weerstandsvermogen, zoals beschreven in de vorige paragraaf.

Financiering

Het treasurystatuut van Kredietbank Limburg gaat in op het besturen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen.

Kredietbank Limburg heeft voor 2015 geen specifieke beleidsvoornemens geuit ten aanzien van treasury. De organisatie heeft gedurende 2015 geen uitzettingen uitstaan gehad.

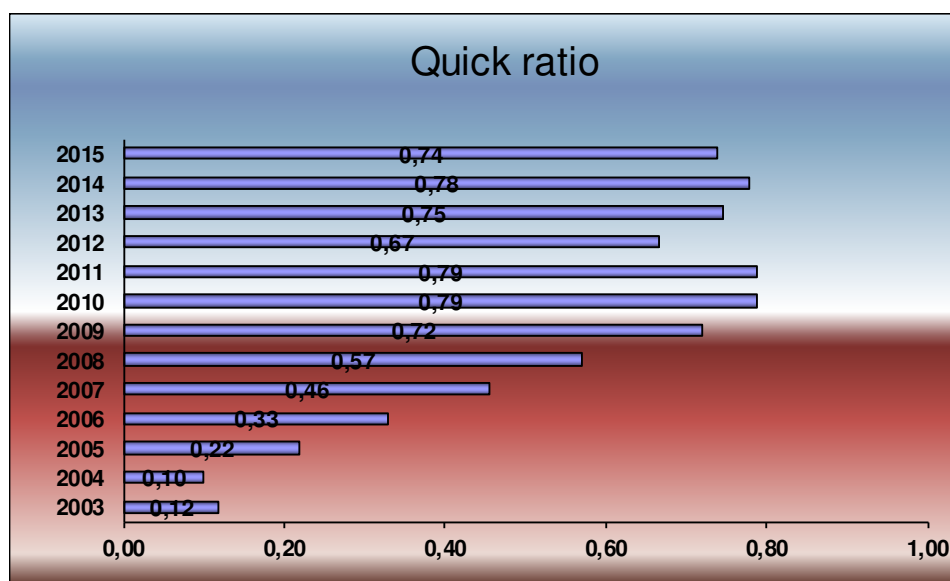
Het renteprotocol is een vast agendapunt binnen Kredietbank Limburg. Op basis van dit protocol wordt maandelijks de financieringsbehoefte in beeld gebracht en bepaald hoe deze wordt ingevuld, t.w. met kort, (middel-)lang of lang vermogen. Uitgangspunt hierbij is dat een aandeel van het uitstaand saldo (incl. achterstanden) als een "ijzeren voorraad" wordt beschouwd welke in principe op (middel-) lange termijn moet worden gefinancierd. De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden hierbij nauwlettend gevolgd. Ultimo 2010 is met de provinciale toezichthouder afgesproken dat de kasgeldlimiet met ingang van 2011 wordt bepaald op € 2.500.000.

De financiering in 2015 bestaat uit het rekening-courantkrediet met een maximum van € 2.500.000. De langlopende lening bij de BNG (3-jaars) is op 2 januari 2015 afgelost.

Met ingang van 2015 worden de kredieten gepresenteerd onder de Financiële vaste activa en niet meer onder de Vlottende activa. De reden hiervoor is het langlopende karakter van de kredieten (langer dan 1 jaar) en dus niet direct opeisbaar zijn. De vergelijkende cijfers zijn dienovereenkomstig aangepast.

De liquiditeitspositie van Kredietbank Limburg werd vanuit twee invalshoeken bepaald. Enerzijds de invalshoek van vlottende activa inclusief de uitstaande kredieten (current ratio) en anderzijds exclusief de uitstaande kredieten (quick ratio) in verhouding tot de vlottende passiva. Nu de kredieten worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa is alleen de quick ratio van toepassing.

Dit geeft het volgende beeld:

Er wordt vanuit gegaan dat voor de ratio een gewenste score van minimaal 1 geldt. De liquiditeitsplanning bij Kredietbank Limburg ten behoeve van de intensivering van de treasury activiteiten is een maandelijks terugkerende activiteit. Doel hiervan is inzicht te verschaffen in de liquiditeitspositie en de financieringsbehoefte. Ten aanzien van het beheer van de leningenportefeuille (o/g) heeft Kredietbank Limburg haar activiteiten primair gefinancierd met het rekening-courantkrediet van de BNG. Daarnaast heeft de BNG aanvullende mogelijkheden om de financieringsbehoefte, indien nodig, in te kunnen vullen.

Kerngegevens

Deelnemende gemeenten	Aantal inwoners per 01-01-2015	Aantal inwoners per 01-01-2014
Brunssum	28.656	28.958
Heerlen	87.500	88.259
Kerkrade	46.524	46.784
Landgraaf	37.456	37.573
Maastricht	122.397	122.488
Sittard-Geleen	93.724	93.691
Totalen	416.257	417.753

Jaarrekening 2015

Kredietbank Limburg

Balans per 31 december 2015 (na resultaatsbestemming)

	2015	2014
Vaste Activa met economisch nut		
- Verbouwingen	0	0
- Automatisering	338.053	493.247
- Inventaris en inrichting	59.980	90.948
Totaal materiële vaste activa met economisch nut	398.033	584.195
Financiële vaste activa		
Kredieten	3.156.442	2.995.003
Vlottende Activa		
Vorderingen op openbare lichamen	2.264.183	2.335.225
Overige Vorderingen	1.454.977	1.523.385
Overlopende activa	86.182	94.425
Liquide Middelen	3.250.536	3.002.461
Totaal vlottende activa	7.055.878	6.955.496
Totaal	10.610.353	10.534.693
Vaste Passiva		
Eigen vermogen begin boekjaar	433.715	77.365
Resultaat boekjaar	275.919	434.334
Af te dragen aan GR-gemeenten	-264.210	-77.985
Eigen vermogen ultimo boekjaar	445.424	433.715
Vaste Schulden	641.053	1.155.343
Totaal vaste passiva	1.086.477	1.589.058
Vlottende passiva		
Overige Schulden	9.044.477	8.389.835
Overlopende passiva	479.398	555.801
Totaal vlottende passiva	9.523.875	8.945.636
Totaal	10.610.353	10.534.693

Staat van baten en lasten 2015 t.o.v. de begroting

	Begroting 2015	Realisatie 2015
Rentemarge	291.000	342.859
Baten:		
Intakegesprekken kredietverlening	130.000	112.574
Schuldhelpverlening	4.262.000	4.441.025
Budgetbeheerrekening	1.352.000	1.310.401
WSNP verklaringen	157.000	122.120
Bewindvoering	1.102.000	1.337.174
Opbrengst projecten	25.000	28.254
Bijdragen gemeenten in exploitatieresultaat	0	0
Deelname GR-gem. in voorziening kredietport.	75.000	23.040
Overige baten	5.000	5.243
	7.108.000	7.379.830
Totaal baten	7.399.000	7.722.690
Lasten:		
Salarissen	5.271.000	5.340.079
Overige personeelslasten	255.000	287.784
Ontslaguitkeringen	75.000	13.740
Afschrijvingen	267.000	238.388
Huisvestingslasten	305.000	230.106
Bureau/administratielasten	680.000	970.705
Beheerslasten	273.000	342.929
Mutatie voorziening	75.000	23.040
	7.201.000	7.446.771
Totaal lasten boekjaar	7.201.000	7.446.771
Lasten voorgaande boekjaren	0	0
Totaal lasten	7.201.000	7.446.771
Saldo van baten en lasten	198.000	275.919
Mutaties reserves	-198.000	-275.919
Gerealiseerde resultaat	0	0

Staat van baten en lasten 2015 t.o.v. 2014

	Realisatie 2015	Realisatie 2014
Rentemarge	342.859	346.520
Baten:		
Intakegesprekken kredietverlening	112.574	113.864
Schuldhelpverlening	4.441.025	4.477.702
Budgetbeheerrekening	1.310.401	1.335.395
WSNP verklaringen	122.120	127.538
Bewindvoering	1.337.174	1.230.105
Opbrengst projecten	28.254	28.848
Deelname GR-gem. in voorziening kredietport.	23.040	140.966
Overige baten	5.243	2.944
	7.379.830	7.457.363
Totaal baten	7.722.690	7.803.883
Lasten:		
Salarissen	5.340.079	5.138.520
Overige personeelslasten	287.784	131.653
Ontslaguitkeringen	13.740	31.096
Afschrijvingen	238.388	292.965
Huisvestingslasten (incl. kosten verhuizing)	230.106	542.862
Bureau/administratielasten	970.705	799.026
Beheerslasten	342.929	292.461
Mutatie voorziening	23.040	140.966
Totaal lasten boekjaar	7.446.771	7.369.549
Lasten voorgaande boekjaren	0	0
Totaal lasten	7.446.771	7.369.549
Saldo van baten en lasten	275.919	434.334
Mutaties reserves	-275.919	-434.334
Gerealiseerde resultaat	0	0

Resultaatanalyse

Het reguliere exploitatieresultaat 2015 vóór winstbestemming op basis van artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling bedraagt € 276.000 positief.

De najaarsmarap 2015 sloot met een verwacht positief exploitatieresultaat van € 245.000. Het positieve reguliere exploitatieresultaat over 2014 bedroeg € 434.000. De mutatie 2015 in de voorziening m.b.t. de kredietportefeuille bedraagt € 23.000.

In hoofdlijnen zijn de volgende oorzaken aan te wijzen voor de ontwikkeling van het reguliere exploitatieresultaat ten opzichte van 2014:

- Lagere rentemarge (€ 4.000)
De rentemarge is iets lager dan in 2014 als gevolg van het verder krimpen van de kredietportefeuille. Daartegenover staan lagere rentelasten in 2015.
- Minder schuldhelpverlening (€ 37.000)
De opbrengsten schuldhelpverlening zijn in totaliteit gedaald. Tegenover de daling van de vraag naar producten schuldhelpverlening van de GR-gemeenten staat de stijging van opbrengsten van niet-GR gemeenten.
- Meer baten bewindvoering (€ 107.000)
Als gevolg van de stijging van het aantal uitgesproken bewinden is de opbrengst bewindvoering substantieel gestegen.
- Minder overige dienstverlening (€ 30.000)
De ontwikkeling van de overige dienstverlening van KBL (budgetbeheer, WSNP-verklaringen etc.) ten behoeve van de opdrachtgevers en cliënten resulteerde in 2015 per saldo in een daling van de omzet ten opzichte van 2014. Voornaamste oorzaak hiervan is de daling van de opbrengsten budgetbeheer.
- Toename van de post salarissen (€ 202.000)
De gemiddelde formatie in 2015 en 2014 was circa. 98 fte resp. 94 fte. De brutolonen zijn hoger in 2015 als gevolg van de indexering, de jaarlijkse anciënniteit en promoties naar de eindschaal. Het ontvangen ziekengeld is hoger als gevolg van het hoger aantal zwangerschappen in 2015.
- Toename van de post Overige personeelskosten (€ 156.000)
De inhuur van uitzendkrachten is in 2015 hoger dan in 2014 vanwege de inhuur van een projectleider ten behoeve de keuze voor en de start van de implementatie van de primaire applicatie Stratech Perspectief.
- Verlaging van de post ontslaguitkeringen (€ 17.000).
De ontslaguitkeringen zijn in 2015 lager dan in 2014. Kredietbank Limburg heeft als eigen risicodrager een wachtgeldverplichting.
- Lagere afschrijvingen (€ 55.000)
De afschrijvingslasten zijn lager o.a. door de extra afschrijving op de verbouwkosten van het kantoor aan de Schinkelstraat in Heerlen als gevolg van de beëindiging van het huurcontract per 1 mei 2014. Daarnaast is het einde van afschrijvingstermijnen bereikt.
- Lagere huisvestingslasten (€ 313.000)
De huisvestingslasten zijn lager als gevolg van de verhuizing van het hoofdkantoor per 1 april 2014. In 2014 was er bovendien sprake van eenmalige verhuiskosten.

- Hogere bureau- en administratielasten (€ 172.000)
De hogere kosten betreffen met name de kosten van automatisering. Deze kosten zijn hoger mede als gevolg van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech.
- Hogere beheerslasten (€ 50.000)
De hogere beheerslasten betreffen met name hogere studiekosten, reis- en verblijfkosten en accountantskosten.

In deze jaarrekening zal op postenniveau een nadere analyse worden gegeven van deze posten.

Begrotingsrechtmatigheid

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) is bepaald dat organisaties per programma verantwoording dienen af te leggen over hun uitgaven in relatie tot de begroting. Aangezien Kredietbank Limburg één programma uitvoert, beperkt deze verantwoording zich tot de totale exploitatielasten. De werkelijke lasten in het boekjaar 2015 bedragen € 7.447.000. De lasten conform de begroting 2015 bedragen € 7.201.000. De begroting is hiermee overschreden met een bedrag van € 246.000. De grootste verschillen worden onderstaand toegelicht:

- De personele lasten zijn € 41.000 hoger dan begroot. De feitelijke formatie in 2015 is 4 fte hoger dan begroot. De vervanging van langdurig zieken is in 2015 zo sober mogelijk opgelost. De kosten van externe inhuur zijn hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit betreft externe inhuur van medewerkers door middel van payroll contracten en inhuur van een projectleider. De overige personeelslasten zijn ook hoger dan begroot. De wachtgeldverplichtingen zijn lager dan begroot.
- De afschrijvingslasten zijn € 29.000 lager dan begroot. Het verschil ontstaat omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2015 er nog geen volledig beeld was op de investeringen in 2014.
- De huisvestingslasten zijn € 75.000 lager dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting was er nog geen juist en volledig beeld van de huisvestingslasten van het nieuwe hoofdkantoor in Geleen.
- De bureau- en administratielasten zijn € 291.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten van automatisering. Er zijn meer dan begrote (eenmalige) kosten automatisering van met name het inrichten van de nieuwe primaire applicatie Stratech, ter vervanging van Allegro. Bovendien waren er extra kosten als gevolg van de aanpassingen van de hiermee verbonden systemen en kosten van de conversie.
- De beheerslasten zijn € 70.000 hoger dan begroot. De meer dan begrote kosten betreffen met name kosten van advisering en hebben betrekking op P&O, juridische zaken en ICT. De advieskosten ICT betreffen met name de projecten digitalisering, postverwerking en archief en de vervanging van het primaire systeem.
- De mutatie voorziening m.b.t. de kredietportefeuille is € 52.000 lager dan begroot. Hier staat de Deelname GR-gemeenten in voorziening kredietportefeuille tegenover voor hetzelfde bedrag.

In de najaarsmarap 2015 is aangegeven dat de reguliere exploitatielasten over het jaar 2015 hoger zouden zijn dan de begroting (€ 350.000). Er was ten tijde van het samenstellen van de najaarsmarap nog geen duidelijkheid over de hoogte van de mutatie van de voorziening voor oninbaarheid. In de najaarsmarap 2015 is voor de mutatie van de voorziening gerekend met een bedrag ad € 100.000 terwijl dit in werkelijkheid slechts € 23.000 bedraagt. Dit is in een verschil van € 77.000. De najaarsmarap resulteerde derhalve in een verwachte kostenoverschrijding van € 273.000 voor het boekjaar 2015. Het verschil met de feitelijke overschrijding van de begroting ad € 27.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de lagere beheers- en bureau- en administratielasten. Het bestuur is tijdens de bestuursvergaderingen en op de afgesproken informatiemomenten via de voor- en najaarsmarap tijdig en correct op de hoogte gesteld van de verwachte kostenoverschrijding.

Het Algemeen Bestuur heeft in dit kader aangegeven dat de kostenoverschrijding derhalve niet hoeft te worden meegewogen bij de beoordeling van de jaarrekening 2015.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Stelselwijzigingen

Met ingang van 2015 worden de kredieten gepresenteerd onder de financiële vaste activa en niet meer onder de vlottende activa. De reden hiervoor is dat deze presentatie een correctere afspiegeling is van de feitelijke situatie ten aanzien van de looptijd van de kredieten. De ervaring van de afgelopen jaren is dat de uitstaande kredieten grotendeels een langlopend karakter kennen, dat wil zeggen langer dan één jaar. De gewijzigde presentatie in de jaarrekening geeft hierdoor een beter inzicht in de aard en het karakter van deze post in de jaarrekening. De vergelijkende cijfers 2014 zijn dienovereenkomstig aangepast. De stelselwijziging heeft geen effect op de omvang van het vermogen en het resultaat van Kredietbank Limburg.

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Verbouwing	15 jaar
Automatisering	4 jaar
Inventaris en inrichting	4-10 jaar

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Kredieten

Kredieten worden gewaardeerd op de nominale waarde, waarbij v.w.b. de integrale kredietportefeuille een voorziening is gevormd voor verwachte oninbaarheid van de kredieten. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van een evaluatie van de volwaardigheid van de per ultimo van een jaar openstaande kredieten. Hieronder zijn begrepen de vorderingen op cliënten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van een evaluatie van de volwaardigheid van de per ultimo van een jaar openstaande vorderingen.

De spaartegoeden van cliënten die onder bewindvoering staan, worden in de jaarrekening onder de vlottende activa opgenomen. Onder de kortlopende schulden is de terugbetalingsverplichting van deze tegoeden aan de cliënten opgenomen. Terugbetaling vindt plaats op het moment dat de bewindvoering is komen te vervallen.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden zijn begrepen de achtergestelde leningen die, in overeenstemming met de bepalingen bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling (GR), door zowel de aan de GR deelnemende gemeenten als de uittredende GO-gemeenten gestort zijn. Deze achtergestelde leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verder zijn onder de vaste schulden de leningen met een looptijd van meer dan een jaar van de Bank Nederlandse Gemeenten begrepen. Deze leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de kortlopende schulden is de post 'crediteuren cliënten' opgenomen. Deze schulden worden tegen de nominale waarde opgenomen en hebben betrekking op verschuldigde bedragen aan crediteuren van cliënten van Kredietbank Limburg. Verantwoording van deze schulden vindt deels plaats bij ontvangst van de factuur en deels op basis van onderliggende budgetplannen.

Onder de liquide middelen is een bankrekening opgenomen waarop de gelden van de cliënten ontvangen worden. Deze bankrekening wordt gebruikt voor de betaling van de verschuldigde bedragen aan crediteuren van cliënten van Kredietbank Limburg.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie, in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa met economisch nut	2015		2014	
	€ 398.033	€	584.195	

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	<u>Verbouwingen</u>	<u>Automatisering</u>	<u>Inventaris</u>	<u>Totaal</u>
Stand per 1 januari 2015				
Aanschafwaarde	2.043.677	2.832.960	991.476	5.868.113
Cumulatieve afschrijvingen	<u>2.043.677</u>	<u>2.339.714</u>	<u>900.528</u>	<u>5.283.919</u>
Boekwaarde	-	493.246	90.948	584.194
Mutaties in 2015				
Investeringen	-	52.227	-	52.227
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	<u>-</u>	<u>207.420</u>	<u>30.968</u>	<u>238.388</u>
	-	155.193-	30.968-	186.161-
Stand per 31 december 2015				
Aanschafwaarde	2.043.677	2.885.187	991.476	5.920.340
Cumulatieve afschrijvingen	<u>2.043.677-</u>	<u>2.547.134-</u>	<u>931.496-</u>	<u>5.522.307-</u>
Boekwaarde	-	338.053	59.980	398.033

In 2015 hebben investeringen m.b.t. de automatisering plaatsgevonden. Het betreft met name een uitbreiding van de telefooncentrale en vernieuwing van computer hardware.

Kredieten	2015		2014	
	€ 3.156.442	€	2.995.003	

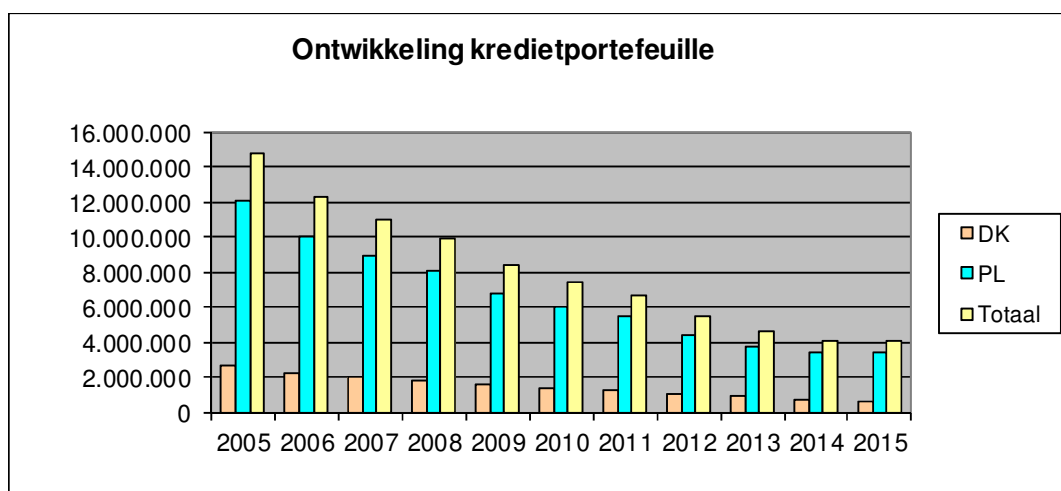
De samenstelling van de kredieten is als volgt:

Persoonlijke leningen	3.482.842	3.394.331
Doorlopende kredieten	<u>643.902</u>	<u>728.915</u>
	4.126.744	4.123.246
Voorziening oninbare kredieten	<u>-970.301</u>	<u>-1.128.243</u>
	3.156.442	2.995.003

Onderstaand is het verloop van de doorlopende kredieten en persoonlijke leningen van 2005 tot met 2015 weergegeven:

	Persoonlijke leningen (PL)	Doorlopende kredieten (DK)	Totale kredietportefeuille
2005	12.098.149	2.681.324	14.779.472
2006	10.077.514	2.278.632	12.356.146
2007	8.928.807	2.054.240	10.983.047
2008	8.138.362	1.785.263	9.923.625
2009	6.811.452	1.643.090	8.454.543
2010	6.042.546	1.399.233	7.441.779
2011	5.475.790	1.255.761	6.731.551
2012	4.472.244	1.070.463	5.542.707
2013	3.764.911	911.608	4.676.519
2014	3.394.331	728.915	4.123.246
2015	3.482.842	643.902	4.126.744

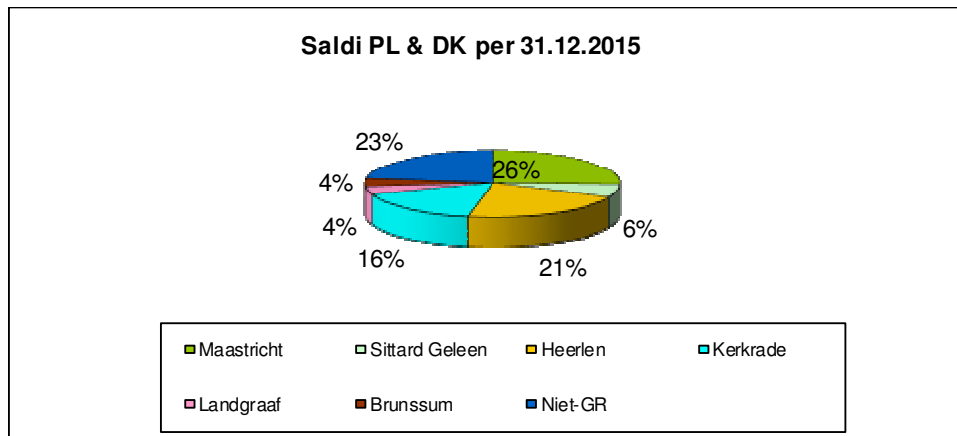
De informatie uit de tabel is vertaald naar de volgende grafiek:

De verdeling van de leningenportefeuille is als volgt:

	PL		DK		TOTAAL
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	
Maastricht	492	1.049.154	11	11.007	1.060.162
Sittard Geleen	135	187.941	15	64.728	252.670
Heerlen	333	649.685	29	229.253	878.938
Kerkrade	217	641.455	7	35.607	677.062
Landgraaf	88	154.409	2	514	154.923
Brunssum	76	131.536	9	27.106	158.642
Totaal GR	1.341	2.814.181	73	368.215	3.182.396
Niet-GR	399	668.661	36	275.687	944.348
TOTAAL	1.740	3.482.842	109	643.902	4.126.744

De verdeling van de leningenportefeuille over de GR deelnemers is in de volgende grafiek inzichtelijk gemaakt.

Voorziening oninbare kredieten:

Kredieten worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Op basis van een integrale beoordeling van de kredietportefeuille is gebleken dat een voorziening ter grootte van € 970.301 nodig is. Dit bedrag bestaat uit een gedeelte betreffende verstrekte kredieten vóór 2005 (€ 825.188) en een gedeelte betreffende kredieten vanaf 2005 (€ 145.114).

Onderstaand worden de voorzieningen over de periode vóór en vanaf 2005 toegelicht.

Voorziening kredieten vóór 2005	2015	2014
Stand van de voorziening per 01-01	972.106	1.075.335
Dotatie	-3.085	121.541
Onttrekking	143.833	224.772
Stand van de voorziening per 31-12	825.188	972.106

Bovengenoemde onttrekkingen betreffen het afboeken van leningen. Deze afboekingen zijn te verdelen in grofweg vier categorieën:

1. De WSNP is na drie jaar afgelopen waardoor cliënt schuldenvrij is;
2. Cliënt komt te overlijden en de eventuele erfgenamen verwerpen de erfenis of de boedel is leeg;
3. Cliënten zijn vertrokken en onbekend is waarheen, de zogenaamde VOW-clianten;
4. Cliënten waarvan het traject minnelijke regeling correct doorlopen is.

In het volgend overzicht staat per gemeente aangegeven wat het bedrag van de afboekingen is geweest van haar inwoners, inclusief de vermelding van de categorie waarin de afboeking te plaatsen is:

Gemeente	WSNP	Overlijden	ASR	VOW	Overig/ geen verhaal	Totaal
Belgie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.798	€ 1.798
Duitsland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.394	€ 15.394
Roermond	€ 2.662	€ 0	€ 1.288	€ 0	€ 0	€ 3.950
Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 416	€ 416
Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 2.126	€ 0	€ 15.018	€ 17.143
Heerlen	€ 14.720	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.930	€ 30.650
Kerkrade	€ 0	€ 12.757	€ 0	€ 0	€ 8.872	€ 21.629
Landgraaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.347	€ 2.347
Maastricht	€ 1.076	€ 0	€ 5.487	€ 0	€ 15.228	€ 21.791
Overige	€ 5.845	€ 0	€ 896	€ 0	€ 16.440	€ 23.182
VOW	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.531	€ 0	€ 5.531
Totaal 2015	€ 24.304	€ 12.757	€ 9.797	€ 5.531	€ 91.444	€ 143.833
In procenten	17%	9%	7%	4%	64%	100%
Totaal 2014	€ 23.459	€ 607	€ 33.579	€ 23.384	€ 143.744	€ 224.772
In procenten	10%	0%	15%	10%	64%	100%

De kredietportefeuille m.b.t. leningen welke zijn verstrekt vanaf 2005 kent een veel positiever verloop. De afboekingen op verstrekte leningen vanaf 1 januari 2005 zijn tot nu toe minimaal en ook de achterstanden zijn acceptabel.

Voorziening kredieten vanaf 2005	2015	2014
Stand van de voorziening per 01-01	156.137	170.783
Dotatie	26.124	19.425
Onttrekking	37.148	34.071
Stand van de voorziening per 31-12	145.114	156.137

De verdeling van de categorieën over de gemeenten is als volgt:

Gemeente	WSNP	Overlijden	ASR	VOW	Overig/ geen verhaal	Totaal
Belgie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Duitsland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Roermond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.116	€ 1.116
Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Heerlen	€ 0	€ 109	€ 480	€ 0	€ 2.533	€ 3.122
Kerkrade	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 565	€ 565
Landgraaf	€ 0	€ 750	€ 0	€ 0	€ 0	€ 750
Maastricht	€ 0	€ 1.620	€ 1.219	€ 0	€ 0	€ 2.839
Overige	€ 0	€ 0	€ 18.165	€ 0	€ 0	€ 18.165
VOW	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.591	€ 0	€ 10.591
Totaal 2015	€ 0	€ 2.479	€ 19.863	€ 10.591	€ 4.214	€ 37.148
In procenten	0%	7%	53%	29%	11%	100%
Totaal 2014	€ 3.744	€ 4.363	€ 15.782	€ 4.412	€ 5.770	€ 34.071
In procenten	11%	13%	46%	13%	17%	100%

Vorderingen op openbare lichamen	2015	2014
	€ 2.264.183	€ 2.335.225

Het vorderingensaldo per 31 december 2015 bestaat uit:

Omschrijving	2015	2014
Deelname GR gemeenten in voorziening kredietport.	1.151.284	1.387.088
Diensten GR-gemeenten	964.936	849.832
Diensten Niet-GR gemeenten	147.963	98.305
Totaal	2.264.183	2.335.225

De totale deelname van GR gemeenten in de voorziening kredietportefeuille bedraagt per 31 december 2015 € 1.151.284 en kan worden verdeeld over verstrekte kredieten van vóór 2005 € 969.023 en vanaf 2005 € 182.261.

Overige vorderingen	2015	2014
	€ 1.454.977	€ 1.523.385

Dit betreffen de van cliënten overgedragen liquiditeiten die Kredietbank Limburg beheert voor deze cliënten in het kader van de bewindvoering. Onder de kortlopende schulden is de terugbetalingsverplichting van deze tegoeden aan de cliënten opgenomen (overige schulden).

Overlopende activa	2015	2014
	€ 86.182	€ 94.425

De overlopende activa kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	2015	2014
Nog te ontvangen bedragen	55.972	75.475
Vooruitbetaalde bedragen	30.210	18.950
Totaal	86.182	94.425

Nog te ontvangen bedragen

De nog te ontvangen bedragen per 31 december bestaan uit:

Omschrijving	2015	2014
Nog te ontvangen rente	2.351	4.982
Overige nog te ontvangen bedragen	53.621	70.493
Totaal	55.972	75.475

De overige nog te ontvangen bedragen betreffen hoofdzakelijk facturen gericht aan APG, welke in januari 2016 zijn voldaan en opbrengsten van bewindvoering over december 2015. De post betreft verder de nog te vorderen BTW over het boekjaar 2015 ad € 5.092.

Vooruitbetaalde bedragen

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december bestaan uit:

Omschrijving	2015	2014
Vooruitbetaald onderhoud	19.715	14.819
Vooruitbetaalde verzekeringen	7.617	1.900
Overige vooruitbetaalde bedragen	2.878	2.231
Totaal	30.210	18.950

<i>Liquide middelen</i>	2015	2014
	€ 3.250.536	€ 3.002.461

De liquide middelen per 31 december bestaan uit:

	2015	2014
Kasmiddelen	530	17.053
Bank - en girorekeningen	3.250.006	2.985.407
Totaal	3.250.536	3.002.461

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Onder de liquide middelen zijn bankrekeningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten opgenomen waarop de gelden van cliënten worden ontvangen. Deze bankrekeningen worden gebruikt ten behoeve van de betaling van de verschuldigde bedragen aan de crediteuren van cliënten.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een kredietovereenkomst gesloten die voorziet in rentecompensatie van de betaalrekeningen van Kredietbank Limburg. Om deze reden worden de betaalrekeningen gesaldeerd opgenomen in de jaarrekening. De kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt € 2,5 miljoen. Er zijn geen zekerheden afgegeven.

Eigen vermogen en resultaat	2015		2014	
	€	445.424	€	77.365
Het eigen vermogen per 1 januari		433.715		77.365
Resultaat boekjaar		275.919		434.334
Bijdrage gemeenten in exploitatieresultaat		-		-
Het eigen vermogen per 31 december		709.634		511.700
Af te dragen aan GR-gemeenten		264.210		77.985
Eigen vermogen per saldo		445.424		433.715

Conform artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg is het batig saldo van de winst- en verliesrekening ten gunste van het eigen vermogen geboekt.

Tijdens de bestuursvergadering van 19 januari 2012 is besloten dat het weerstandsvermogen is bepaald op 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening). De berekening van het weerstandsvermogen ultimo 2015 blijkt uit onderstaande opstelling:

Lasten excl. mutatie voorziening	7.423.731	7.228.583
Weerstandsvermogen 6%	445.424	433.715
Eigen vermogen na winstbestemming	709.634	511.700
Af te dragen aan GR-gemeenten	264.210	77.985

Aangezien het eigen vermogen na winstbestemming per ultimo boekjaar hoger is dan het weerstandsvermogen is er een terugbetalingsverplichting op grond van artikel 30 lid 3 van de GR ter grootte van € 264.210. Per saldo is het eigen vermogen ultimo 2015 gelijk aan het weerstandsvermogen ad € 445.424.

Vaste schulden	2015		2014	
	€	641.053	€	1.155.343

De vaste schulden per 31 december bestaan uit:

	2015	2014
Achtergestelde leningen	641.053	655.343
Leningen Bank Nederlandse Gemeenten	0	500.000
Totaal	641.053	1.155.343

Achtergestelde leningen

De diverse gemeenten hebben de achtergestelde leningen gestort, in overeenstemming met de bepaling bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling. Onderstaand volgt een overzicht met hierin gespecificeerd de bedragen per gemeente:

Achtergestelde leningen deelnemers GR	2015	2014
Brunssum	59.674	60.076
Heerlen	121.890	122.710
Kerkrade	91.104	91.717
Landgraaf	60.430	60.837
Maastricht	154.720	155.761
Sittard-Geleen	127.793	128.653
Totaal	615.611	619.754

Achtergestelde leningen uittredende GO leden	2015	2014
Nuth	3.200	7.420
Onderbanken	8.128	14.349
Simpelveld	9.638	9.687
Voerendaal	4.476	4.133
Totaal	25.442	35.589

Totaal achtergestelde leningen	641.053	655.343
---------------------------------------	----------------	----------------

Voor wat betreft de terugbetaling van deze achtergestelde leningen dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de door de uittredende GO-leden gestorte achtergestelde leningen en de door de deelnemers aan GR gestorte leningen.

Terugbetaling en rentevergoeding achtergestelde leningen uittredende GO-leden

Aflossing aan de GO(Gemeenschappelijk Orgaan)-leden geschiedt jaarlijks, op basis van de daadwerkelijk afgeloste bedragen op de onderliggende kredieten.

De leningen zijn rentedragend, tegen de herfinancieringsvoet van de gemeente zonder opslag.

Terugbetaling en rentevergoeding achtergestelde leningen deelnemers GR

Voor de GR wordt gestreefd naar een solvabiliteitspercentage van 10% van het balanstotaal. Wanneer de geaccumuleerde batige saldi, vermeerderd met de achtergestelde leningen van de deelnemers op enig moment de nagestreefde solvabiliteit overschrijden, dan wordt het meerdere deel pro rata in mindering gebracht op de achtergestelde leningen. Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2015 een gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen aan de deelnemers van de GR conform onderstaand overzicht. De leningen zijn renteloos.

	aandeel vóór aflossing	aflossing naar rato	aandeel na aflossing
Brunssum	60.076	402	59.674
Heerlen	122.710	820	121.890
Kerkrade	91.717	613	91.104
Landgraaf	60.837	407	60.430
Maastricht	155.761	1.041	154.720
Sittard-Geleen	128.653	860	127.793
	619.753	4.143	615.611

Leningen Bank Nederlandse Gemeenten

De lening van de BNG met een looptijd van 3 jaren voor een totaalbedrag van € 500.000 is op 2 januari 2015 afgelost.

Onderstaand is het verloopoverzicht van de leningen bij de BNG weergegeven:

	2015	2014
Saldo begin boekjaar	500.000	1.000.000
Opgenomen	0	0
Afgelost	500.000	500.000
Saldo ultimo boekjaar	0	500.000

Overige schulden	2015	2014
	€ 9.044.477	€ 8.389.835

De overige schulden kunnen als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
Crediteuren cliënten	6.740.966	6.049.252
Verplichtingen liquide middelen cliënten	1.454.977	1.523.385
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	848.535	817.198
Totaal	9.044.477	8.389.835

Crediteuren cliënten

Dit betreffen de verschuldigde bedragen aan (crediteuren van) onze cliënten die vanaf januari 2016 tot uitbetaling leiden. Tegenover deze verschuldigde bedragen staan voor hetzelfde bedrag de van cliënten ontvangen gelden. Deze maken deel uit van de onder de liquide middelen vermelde bankrekeningen.

Verplichtingen liquide middelen cliënten

Dit zijn de gelden van cliënten die beschermingsbewind kennen en waarvan Kredietbank Limburg de bankrekening beheert.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Nominale waarde uitstaande schulden € 848.535

Het crediteurensaldo per 31 december 2015 laat een saldo zien van € 848.535. Het saldo wordt grotendeels bepaald door de nog te betalen salariskosten over december 2015 aan de gemeente Maastricht ad € 718.000. De gemeente Maastricht voert de salarisadministratie uit ten behoeve van Kredietbank Limburg. De openstaande schulden zijn per medio februari 2016 afgelopen.

Overlopende passiva	2015	2014
	€ 479.398	€ 555.801

De overlopende passiva kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	2015	2014
Vooruitontvangen bedragen	0	3.796
Terugbetalingsverplichting aan GR-gemeenten	264.210	77.985
Aflossing achtergestelde leningen GR-gemeenten	4.143	308.444
Overige schulden	211.046	165.579
Totaal	479.398	555.801

Terugbetalingsverplichting aan GR-gemeenten

Aangezien het eigen vermogen na winstbestemming per ultimo boekjaar hoger is dan het weerstandsvermogen is er een terugbetalingsverplichting op grond van artikel 30 lid 3 van de GR ter grootte van € 264.000.

Aflossing achtergestelde leningen GR-gemeenten

Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2015 een gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen aan de deelnemers van de GR ter grootte van € 4.143.

Overige schulden

Aan de uittredende GO-leden dient een bedrag van € 6.830 terugbetaald te worden en betreft de aflossing (en rente) van de achtergestelde leningen. Verder zijn hier bijv. de nog te betalen kosten inzake externe inhuur en accountant per ultimo boekjaar opgenomen. Het restant van de overige schulden bestaat verder uit aangegane verplichtingen per 31 december 2015 waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen zoals bijv. kosten conversie (Stratech) en fiscale advieskosten.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

De jaarlijkse verplichting betreffende met derden aangegane huurverplichtingen onroerend goed bedraagt in totaal € 145.000. De looptijd van het huurcontract is 5 jaar.

De overige verplichtingen betreffen voornamelijk onderhoudscontracten betreffende gebouwen (€ 53.000), automatisering (€ 215.000) en telefonie (€ 11.000). De looptijden van de contracten variëren van 1 tot 3 jaar. Daarnaast is er de verplichting van de inhuur van een projectleider met betrekking tot de implementatie van de nieuwe primaire applicatie ad € 81.000.

Toelichting op de staat van baten en lasten

BATEN:

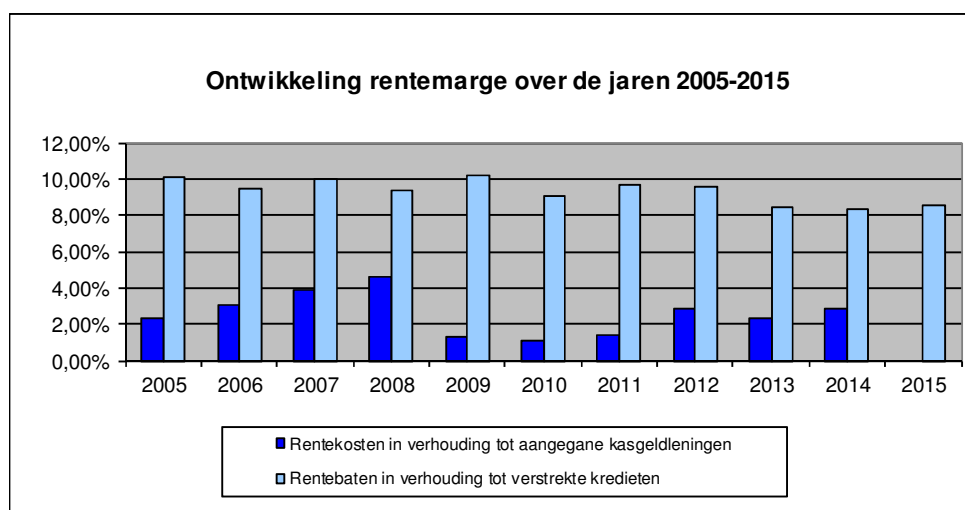
Rentemarge	2015	2014
	€ 342.859	€ 346.520

De rentemarge kan als volgt worden gespecificeerd:

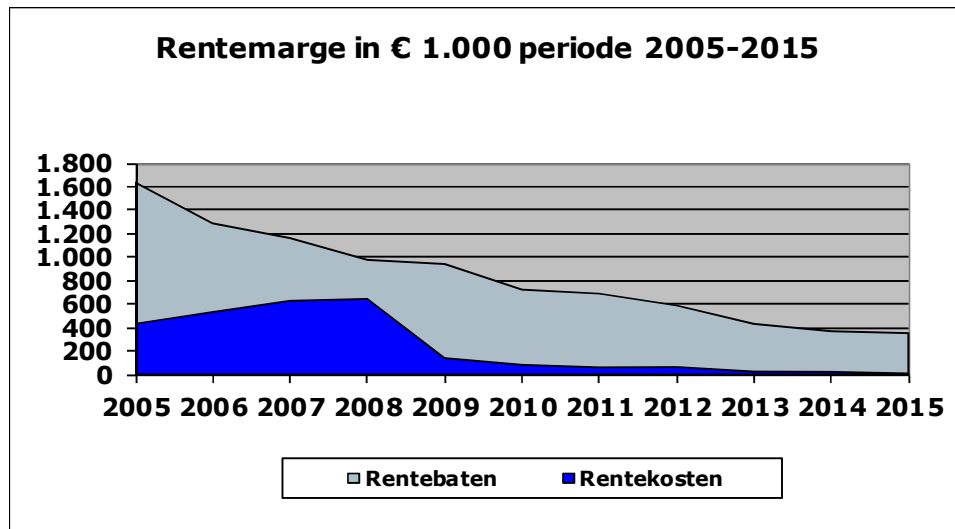
	2015	2014
Rentebaten kredieten	351.719	367.884
Rentelasten leningen BNG	0	-17.700
Overige rentelasten minus -baten	-8.860	-3.663
Rentemarge	342.859	346.520

Kredietbank Limburg voorziet in haar financieringsbehoefte door eventueel gebruik te maken van debet faciliteiten in rekening-courant. Alle leningen van de BNG zijn afgelost. De daling van de rentemarge wordt voornamelijk veroorzaakt door de krimp van de kredietportefeuille in de eerste 7 maanden van 2015. Vanaf augustus 2015 is de kredietportefeuille echter weer aan het stijgen als gevolg van het verstrekken van (inrichtings-)kredieten aan statushouders.

De ontwikkeling van de rentemarge blijkt uit onderstaande grafiek.

Onderstaand volgt een grafiek waarin ontwikkelingen binnen de rentebaten, de rentelasten en de daaruit voortvloeiende rentemarge over diverse jaren zijn weergegeven om zodoende meer inzicht te geven in de ontwikkelingen.

De kredietportefeuille is over 2015 per saldo vrijwel gelijk gebleven. Na de daling in de eerste helft van 2015 is de kredietportefeuille weer gaan toenemen tot een saldo van € 4,1 miljoen per ultimo 2015. Verschillen in de rentebaten zijn mede ontstaan door correcties op de achterstandsrente.

Intakegesprekken kredietverlening	2015		2014	
	€	112.574	€	113.864

De intake voor een sociaal krediet heeft tot doel te beoordelen of het mogelijk is om op een sociaal maatschappelijk verantwoorde wijze krediet te verstrekken aan inwoners van de GR- en overige gemeenten in het werkgebied van Kredietbank Limburg. De daling van de opbrengsten wordt veroorzaakt door de daling van het aantal intakegesprekken.

Door Kredietbank Limburg zijn in 2015 de volgende werkzaamheden verricht:

	<u>GR Brunssum</u>		<u>GR Heerlen</u>		<u>GR Kerkrade</u>	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Intake sociale kredietverlening	40	61	275	261	140	158
Totaal	40	61	275	261	140	158

	<u>GR Landgraaf</u>		<u>GR Maastricht</u>		<u>GR Sittard-Geleen</u>	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Intake sociale kredietverlening	55	84	250	373	195	157
Totaal	55	84	250	373	195	157

	<u>Niet-GR</u>	
	DVO	Real.
Intake sociale kredietverlening	115	215
Totaal	115	215

Schuldhelpverlening	2015	2014
	€ 4.441.025	€ 4.477.702

	2015	2014
GR-gemeenten	3.515.950	3.644.364
Niet-GR-gemeenten	925.075	833.338
Schuldhelpverlening	4.441.025	4.477.702

Verdeling opbrengsten schuldhelpverlening:

Het aandeel in de opbrengsten schuldhelpverlening over 2015 per GR-gemeente is in onderstaande tabel weergegeven:

Verdeling schuldhelpverlening	2015	2014
Brunssum	180.084	158.326
Heerlen	651.106	763.680
Kerkrade	405.146	472.398
Landgraaf	115.068	156.262
Maastricht	1.272.112	1.094.651
Sittard-Geleen	663.503	791.232
Cliënten	228.931	207.815
Totaal	3.515.950	3.644.364

Door Kredietbank Limburg zijn in 2015 de volgende werkzaamheden verricht:

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Quickscan	-	-	-	-	540	433
Aanmelding & intake SHV	46	80	290	275	210	214
Aanmelding & intake SHV bewindvoering limburg	-	-	50	36	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	44	77	280	247	200	181
Casemanagement / stabilisatiefase bewindvoering Limburg	-	-	50	32	-	-
Schuldregeling fase 2	40	79	300	302	175	142
Informatie & advies	-	-	-	-	-	-
Budgetcoaching	-	-	-	-	-	-
Betalingsregelingen	40	-	10	14	10	14
SR ondersteunende activiteiten	-	-	1	18	2	1
Spreekuur op locatie	56	41	-	-	-	-
Spreekuur op locatie met 1 intake	-	-	-	-	-	-
Spreekuur op locatie met 2 intakes	-	-	-	-	-	-
Uitvoeringsoverleg	24	14	-	-	-	-
Interventie	-	-	-	-	-	-
Moratorium	-	-	-	-	-	-
Nazorg	-	-	-	-	-	-
Intake cursus	-	-	-	-	-	-
Cursus rondkomen met inkomen	-	-	-	-	-	-
Cursus financiële planning	-	-	-	-	-	-
Cursus financiële planning avond	-	-	-	-	-	-
Voorlichting scholen en instelling	-	-	-	-	1	1
Totaal	250	291	981	924	1.138	986

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Aanmelding & intake SHV	60	46	-	-	370	326
Aanmeldingen ministeriële reg.	-	-	-	-	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	55	50	-	-	300	272
Schuldregeling fase 2	50	51	-	20	200	247
Mesis screening	-	-	225	146	-	-
Screeningsgesprek	-	-	650	693	-	-
Verwijzingsgesprek	-	-	100	23	-	-
Vervolgintake WGS	-	-	500	566	-	-
Financiële stabilisatie basis	-	-	110	22	-	-
Financiële stabilisatie plus	-	-	150	50	-	-
WGS basis	-	-	50	211	-	-
WGS plus	-	-	110	205	-	-
Budgetcoaching	-	-	20	19	65	19
Betalingsregelingen	1	7	-	7	30	-
SR ondersteunende activiteiten	-	-	-	-	30	4
Spreekuur op locatie	40	28	240	347	80	105
Uitvoeringsoverleg	20	12	12	12	30	22
Interventie	-	-	-	-	30	43
Moratorium	-	-	-	-	30	-
Nazorg	-	-	-	-	-	-
Intake cursus	-	-	100	-	60	45
Cursus rondkomen met inkomen	-	-	4	-	3	3
Cursus financiële planning	-	-	2	-	-	-
Cursus financiële planning avond	-	-	-	-	-	-
Voorlichting scholen en instelling	-	-	-	-	1	-
Totaal	226	194	2.273	2.321	1.229	1.086

Niet GR-gemeenten:

	Niet-GR	
	DVO	Real.
Aanmelding & intake SHV	175	172
Aanmeldingen ministeriële reg.	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	141	172
Schuldregeling fase 2	113	218
Mesis screening	-	17
Screeningsgesprek	150	108
Verwijzingsgesprek	15	1
Vervolgintake WGS	130	100
Financiële stabilisatie basis	6	5
Financiële stabilisatie plus	40	4
WGS basis	19	49
WGS plus	60	47
Betalingsregelingen	-	7
SR ondersteunende activiteiten	4	7
Spreekuur op locatie	298	343
Uitvoeringsoverleg	44	36
Interventie	-	4
Intake cursus	50	-
Cursus rondkomen met inkomen	-	-
Cursus financiële planning	4	-
Totaal	1.249	1.290

Budgetbeheerrekening	2015	2014
	€ 1.310.401	€ 1.335.395

	2015	2014
GR-gemeenten	563.705	587.098
Niet-GR-gemeenten	44.304	47.626
Betaald door cliënten	702.393	700.671
Budgetbeheerrekening	1.310.401	1.335.395

Door Kredietbank Limburg zijn in 2015 de volgende werkzaamheden verricht, die bij de respectievelijke gemeenten in rekening zijn gebracht:

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Intake BBR	-	14	175	130	120	96
BBR pakketten *						
- Basis	-	6	50	32	20	15
- Plus	-	10	115	69	90	86
- Totaal	-	38	250	290	130	132
Totaal	-	68	590	521	360	329

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Intake BBR	20	17	185	163	-	-
BBR pakketten *						
- Basis	104	6	75	22	-	-
- Plus	-	17	50	68	-	-
- Totaal	-	60	140	122	-	-
Totaal	124	100	450	375	-	-

	Niet-GR	
	DVO	Real.
Intake BBR	56	58
BBR pakketten *		
- Basis	16	6
- Plus	8	8
- Totaal	16	38
Totaal	96	110

* realisatie BBR pakketten ultimo december 2015

WSNP-verklaringen	2015	2014
	€ 122.120	€ 127.538

	2015	2014
GR-gemeenten	101.351	101.394
Niet-GR-gemeenten	20.769	26.144
Wsnp-verklaringen	122.120	127.538

De volgende werkzaamheden zijn hiervoor in 2015 verricht:

WSNP

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	30	36	160	164	85	74
- dubbel	1	7	25	27	15	24
Totaal	31	43	185	191	100	98

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	40	39	120	99	75	101
- dubbel	5	11	25	29	10	19
Totaal	45	50	145	128	85	120

	Niet-GR	
	DVO	Real.
WSNP-verklaringen		
- enkel	70	105
- dubbel	23	22
Totaal	93	127

WSNP zonder minnelijk traject

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	1	1	1	-	1	-
- dubbel	1	-	1	-	1	-
- bedrijf	1	-	5	-	5	-
Verzoek voorlopige voorziening	-	-	-	-	-	-
Totaal	3	1	7	-	7	-

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	1	-	2	-	1	-
- dubbel	1	-	2	-	1	-
- bedrijf	1	-	15	7	1	2
Verzoek voorlopige voorziening	-	-	-	-	1	-
Totaal	3	-	19	7	4	2

	Niet-GR	
	DVO	Real.
WSNP-verklaringen		
- enkel	4	-
- dubbel	3	-
- bedrijf	5	3
Verzoek voorlopige voorziening	-	-
Totaal	12	3

Bewindvoering	2015	2014
	€ 1.337.174	€ 1.230.105

De caseload bij SBL is in 2015 gegroeid van 618 dossiers naar 702 dossiers. Voor het bedrijfs onderdeel beschermingsbewind werden de tarieven jaarlijks door het Landelijk Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren (LOVCK) bepaald. Met ingang van 1 juli 2012 werd naast het regulier tarief conform het LOVCK een extra bijdrage van de gemeenten gevraagd. Er is geconstateerd dat de door de branchevereniging (BPBI) gehanteerde normtijden sterk onder druk van de leden is komen te staan.

Per 1 januari 2015 zijn de normtijden wettelijk (hoger) vastgesteld en is de extra bijdrage nu nog beperkt tot de compensatie voor het hogere uurtarief. De meeropbrengsten boven de normbedragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht.

Opbrengst projecten	2015	2014
	€ 28.254	€ 28.848

In de afgelopen jaren heeft Kredietbank Limburg extra gelden ontvangen voor de uitvoering van projecten. De baten 2015 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Opbrengst	Kosten	Saldo 2015	Overloop 2016
Jongerenproject Sittard-Geleen	16.903	4.585-	12.318	-
Gemeente Sittard inzake project participatiehuis	4.128	-	4.128	-
Kerkrade jongeren en geld	4.000	-	4.000	-
Brunssum slim met geld	4.864	2.350-	2.514	-
Brunssum Grip op je geld	3.796	-	3.796	-
Cursus rondkomen met inkomen project Kompas	1.497	-	1.497	-
	€ 35.188	€ 6.934-	€ 28.254	€ -

De hierboven genoemde projecten zijn allen in 2015 afgerond.

Deelname GR-gemeenten in voorziening kredietportefeuille	2015	2014
	€ 23.040	€ 140.966

Het bestuur heeft in 2008 besloten om een voorziening te treffen voor de oninbaarheid van de uitstaande kredieten, die voor 2005 verstrekt zijn. Jaarlijks zal worden bepaald hoe hoog de stand van deze voorziening dient te zijn. Daar staat tegenover dat toekomstige afboekingen dan aan deze voorziening kunnen worden onttrokken, waardoor de druk op toekomstige resultaten zal afnemen.

De kredietportefeuille met betrekking tot de leningen welke zijn verstrekt vanaf 2005 kent een veel positiever verloop. De afboekingen op verstrekte leningen vanaf 1 januari 2005 zijn tot nu toe minimaal en ook de achterstanden zijn acceptabel. Desondanks is besloten om ook ten aanzien van deze kredietportefeuille een voorziening voor oninbaarheid op te nemen.

Overige baten		2015		2014
	€	5.243	€	2.944

De overige opbrengsten bestaan voornamelijk uit nagekomen baten van deurwaarders inzake afgewikkelde dossiers.

Kredietbank Limburg kent in haar begroting en jaarrekening geen post onvoorzien, daardoor wordt hiervoor geen verloopoverzicht conform het BBV opgesteld.

LASTEN:

Salarissen	2015	2014
	€ 5.340.079	€ 5.138.520

De post salarissen bestaat uit:

	2015	2014
Brutolonen	4.333.974	4.076.315
Af: Ziekengeld	-93.447	-31.838
Sociale lasten	577.403	529.121
Pensioenpremies	522.149	564.922
Totaal salarissen	5.340.079	5.138.520

De salariskosten zijn in 2015 per saldo € 202.000 hoger ten opzichte van 2014. De gemiddelde formatie in 2015 en 2014 was circa. 98 resp. 93 fte. De brutolonen zijn hoger in 2015 als gevolg van de indexering, de jaarlijkse anciënniteit en promoties naar de eindschaal. Het ontvangen ziekengeld is hoger als gevolg van het hoger aantal zwangerschappen in 2015.

In onderstaand overzicht is de bezetting ultimo 2015 weergegeven:

	2015	2014
Management	7	7
Staven en ondersteuning	6	6
Planning & Control, Finance	6	5
Trajectmanagement	31	34
BBR	12	14
Schuldregeling	10	8
Frontoffice	9	8
Bewindvoering	18	17
Totaal aantal fte	101	99

Uit het overzicht blijkt dat Kredietbank Limburg in december 2015 101 fte (= 114 medewerkers) in dienst heeft tegenover 99 fte (= 111 medewerkers) ultimo 2014. Van het totale aantal medewerkers heeft 22 fte (= 24 medewerkers) ultimo december 2015 een tijdelijk contract. Het hoge aantal fte ultimo 2015 is het gevolg van de groei van het aantal cliënten beschermingsbewind, het vervangen van langdurig zieken en extra inzet ten behoeve van diverse automatiseringstrajecten. Het aantal stijgt begin 2016 nog iets verder en zal daarna in de loop van 2016 weer dalen.

De begroting 2015 is gebaseerd op een personeelsbestand van gemiddeld 94 fte. Het daadwerkelijk gemiddeld aantal fte is 98. De oorzaken van de stijging zijn in de vorige alinea toegelicht.

Per saldo zijn de salariskosten in 2015 ca. € 69.000 hoger dan oorspronkelijk begroot.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) beschrijft de publicatieplicht en toetsing aan de maximale bezoldigingsnorm van salarissen van topfunctionarissen. Hierna is van de topfunctionaris (directeur) van Kredietbank Limburg weergegeven hoe de bezoldiging over 2015 zich verhoudt tot de maximum bezoldigingsnorm van de WNT:

Naam topfunctionaris:	J.B. Kuperus	
Functie:	Algemeen Directeur	
Betrekkingssomvang:	1 fte	
Looptijd:	1 januari 2015 t/m 31 december 2015	
Bezoldigingscomponent	2015	2014
Bruto beloning	€ 94.342	€ 93.101
Kostenvergoeding	€ 1.079	€ 576
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.757	€ 15.375
Totaal	€ 109.178	€ 109.053
Toepasselijk WNT-maximum	€ 178.000	€ 230.474

De inschaling is conform het functiehuis van Kredietbank Limburg.

De bestuursleden van Kredietbank Limburg worden op basis van de wet aangemerkt als topfunctionarissen. Zij ontvangen echter geen bezoldiging, ook niet in 2014. Onderstaand volgt een overzicht van de bestuursleden ultimo 2015:

Naam topfunctionaris	Functie
dhr. P. van Zutphen	Voorzitter bestuur (wethouder Heerlen)
dhr. A. Willems	Bestuurslid (wethouder Maastricht)
dhr. B. Rewinkel	Bestuurslid (wethouder Landgraaf)
dhr. H. Wiermans	Bestuurslid (wethouder Kerkrade)
dhr. T. Gelissen	Bestuurslid (wethouder Brunssum)
mevr. A.Verblakt	Bestuurslid (wethouder Sitaard-Geleen)

Overige personeelslasten	2015	2014
	€ 287.784	€ 131.653

De overige personeelskosten bestaan uit:

	2015	2014
Inhuur	227.159	94.248
Overige personeelslasten	60.625	37.405
Totaal overige personeelslasten	287.784	131.653

De stijging van de overige personeelslasten wordt met name verklaard door meer inhuur van tijdelijke krachten. De hogere kosten worden vooral veroorzaakt door de inhuur van een projectmanager in verband met de start van de implementatie van het nieuwe primaire systeem Stratech. In 2015 en 2014 zijn gemiddeld 2,7 resp. 1,5 fte ingehuurd. Ultimo 2015 zijn er drie ingehuurde krachten (2,9 fte) werkzaam voor de KBL. In de begroting 2015 zijn de overige personeelslasten geraamd op € 255.000. De realisatie is derhalve ca. € 33.000 hoger dan begroot.

Inhuur medewerkers

Bij de primaire begroting was zoals altijd het uitgangspunt dat slechts in een uitzonderlijk geval gebruik zou worden gemaakt van externe inhuur. De feitelijke externe inhuur die heeft plaatsgevonden betreft tijdelijke medewerkers die via de payrollconstructie gewerkt hebben en daarnaast de inhuur van de projectleider. De kosten zijn € 22.000 hoger dan de begroting.

Overige personeelslasten

De overige personeelslasten zijn € 11.000 hoger dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door eenmalige werkplekonderzoeken in het kader van de Arbo wetgeving.

Ontslaguitkeringen	2015	2014
	€ 13.740	€ 31.096

Als gevolg van het beëindigen van diverse jaarcontracten zijn ontslaguitkeringen door het UWV doorbelast aan Kredietbank Limburg. Op het gebied van werkloosheid is Kredietbank Limburg eigenrisicodrager. De ontslaguitkeringen zijn in 2015 ca. € 17.000 lager dan in 2014.

In de begroting 2015 zijn de ontslaguitkeringen geraamd op € 75.000 en dus € 61.000 lager dan begroot omdat een aantal voormalige medewerkers geen of maar een korte periode aanspraak heeft gemaakt op een ontslaguitkering. Daarnaast zijn ten onrechte betaalde ontslaguitkeringen (2014) door het UWV teruggestort naar Kredietbank Limburg.

Afschrijvingen	2015	2014
	€ 238.388	€ 292.965

Diverse investeringen hebben het einde van de afschrijvingstermijn bereikt. Daartegenover staan de afschrijvingen op investeringen op het gebied van ICT en kantoorinrichting in 2014. In 2014 was er ook sprake van extra afschrijving als gevolg van de verhuizing naar Geleen. Per saldo zijn de afschrijvingen t.o.v. 2014 met ca. € 55.000 gedaald.

Voor een detailweergave van deze afschrijvingslasten verwijzen wij naar de toelichting bij de materiële vaste activa.

In de begroting 2015 zijn de afschrijvingen geraamd op € 267.000. Het verschil ad € 29.000 ontstaat omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2015 er nog geen volledig beeld was op de investeringen in 2014.

Huisvestingslasten	2015	2014
	€ 230.106	€ 542.862

De huisvestingslasten 2015 bestaan uit:

	2015	2014
Huur	134.114	244.931
Service	51.622	69.222
Energie	14.073	54.314
Onderhoud	-	-
Schoonmaak	1.252	11.924
Overige huisvestingslasten	29.045	32.263
Kosten verhuizing	-	130.208
Totaal huisvestingslasten	230.106	542.862

De huisvestingslasten laten een daling van ca. € 313.000 ten opzichte van 2014 zien. Deze daling is het gevolg van de verhuizing van het hoofdkantoor op 1 april 2014. In de begroting 2015 zijn de huisvestingslasten geraamd op € 305.000. De realisatie is derhalve ca. € 75.000 lager dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting was er nog geen juist en volledig beeld van de huisvestingslasten van het nieuwe hoofdkantoor in Geleen.

Bureau/administratielasten	2015	2014
	€ 970.705	€ 799.026

De bureau/administratielasten 2015 bestaan uit:

	2015	2014
Inventaris en automatisering	534.777	353.963
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	58.795	76.804
Telefoon en porti	228.321	239.399
Lidmaatschappen en abonnementen	25.395	25.027
Overige bureau/administratielasten	123.417	103.833
Totaal bureau/administratielasten	970.705	799.026

De bureau- en administratielasten zijn in 2015 ca. € 172.000 hoger ten opzichte van 2014. De kosten van automatisering en telefoon/porti vormen de grootste kostenposten binnen deze categorie. De kosten van automatisering zijn hoger mede als gevolg van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech Perspectief, ter vervanging van de sterk verouderde applicatie Allegro.

In de begroting 2015 zijn de bureau- en administratielasten geraamd op € 680.000. De realisatie is derhalve € 291.000 hoger dan begroot. Met name de hogere kosten van automatisering zijn de voornaamste oorzaken van de verschillen tussen de realisatie en de begroting. Er zijn hogere kosten automatisering door met name de implementatie van Stratech, inclusief de aanpassingen van de hiermee verbonden systemen en kosten van de conversie.

Beheerslasten	2015	2014
	€ 342.929	€ 292.461

De beheerslasten 2015 bestaan uit:

	2015	2014
Reis en verblijf	15.897	1.214
Studie	65.830	24.510
Accountantskosten	47.539	37.440
Administratieve dienstverlening	63.048	57.121
Advisering	116.045	140.513
Incasso	14.382	16.500
Overige beheerslasten	20.187	15.163
Totaal beheerslasten	342.929	292.461

De stijging van de beheerslasten t.o.v. 2014 ad € 50.000 is met name het gevolg van hogere studiekosten, reis- en verblijfkosten en accountantskosten. Daartegenover staan lagere kosten advisering. De hogere studiekosten hebben vooral betrekking op KBL-brede opleidingskosten Stratech en de anti-agressietraining. De hogere reis- en verblijfkosten zijn het gevolg van de reisbewegingen van het hoofdkantoor in Geleen naar de locaties van de opdrachtgevers. De hogere accountantskosten worden veroorzaakt door de kosten van de audit in opdracht van het BPBI, de branchevereniging voor beschermingsbewind. De lagere kosten advisering worden o.a. veroorzaakt door lagere kosten van juridische bijstand. De meerkosten van de beheerslasten ten opzichte van de primaire begroting ad € 70.000 worden met name veroorzaakt door hogere kosten administratieve dienstverlening (fiscale expertise beschermingsbewind) en advisering (juridisch en ICT).

Mutatie voorziening	2015	2014
	€ 23.040	€ 140.966

De mutatie voorziening heeft betrekking op de gehele kredietportefeuille en is het resultaat van de beoordeling op oninbaarheid ultimo boekjaar en de afboekingen in 2015.

Overige gegevens

Statutaire bepalingen betreffende resultaatbestemming

Als gevolg van artikel 30 van de statuten van de gemeenschappelijke regeling is het volgende bepaald ten aanzien van het exploitatieresultaat:

- Artikel 1: Het batig saldo van de verlies- en winstrekening van de bank wordt ten gunste van het risicofonds geboekt
- Artikel 2: Bedraagt het saldo van de rekening 'risicofonds' voor de in lid 1 bedoelde bijboeking meer dan een door het algemeen bestuur vast te stellen percentage van het uitstaand kapitaal, dan wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld geboekt op een afzonderlijke reserverekening
- Artikel 3: Indien en voor zover de in het vorige lid bedoelde reserverekening een door het algemeen bestuur te bepalen bedrag overschrijdt, wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld uitgekeerd aan de gemeenten op de basis, vermeld in lid 5
- Artikel 4: Een eventueel tekort volgens de verlies- en winstrekening van de bank wordt, voor zover het niet van de in lid 2 bedoelde reserverekening kan worden afgeschreven door de gemeenten vergoed.
- Artikel 5: Door de gemeenten wordt in de vergoeding in het vorige lid bedoeld, bijgedragen als volgt:
- a. In de helft van het totaal te vergoeden bedrag naar verhouding van het bevolkingscijfer van elke gemeente tot het totale bevolkingscijfer van alle deelnemende gemeenten
  - b. In de overige helft naar verhouding van het totaalbedrag van de aan de inwoners van elke gemeenten in het jaar, waarop de vergoeding betrekking heeft, uitstaande kredieten, tot het totaalbedrag van de aan de inwoners van alle gemeenten gedurende hetzelfde jaar uitstaande kredieten beide per 1 januari van dat jaar.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de, in de jaarstukken 2015 op de pagina's 24 tot en met 56 opgenomen, jaarrekening 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg te Geleen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het Dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het door het Algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol 2015 en het controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het Dagelijks bestuur

van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het Algemeen bestuur zoals opgenomen in het controleprotocol 2015 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het Algemeen bestuur vastgesteld bij besluit van 24 juni 2014. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het controleprotocol WNT. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Maastricht Airport, 8 april 2016

Was getekend: L.M.M.H. Banser RA RC EMFC